

Nepriklausoma

Lietuva

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Alp(LKA)2828

Nr. 45 * 1984 * LAPKRIČIO - NOVEMBER 8 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮYKIAI

INDIRA GANDHI

ATENTATŲ METAI

Po nepavykusio pasikėsimo į Margaret Thatcher gyvybę, netrukus pasaulį sukrėtė žinia, kad Indijos premjerė Indira Gandhi nušovė jos saugai, kuriais ji pasitikėjo. Jie priklausė šių sektai. Įvairiose Indijos vietovėse šis įvykis iššaukė keršto prieš visus šių sektų veiksmus, per kuriuos žuvo apie 2000 žmonių.

ATENTATŲ PRIEŠ POPIEŽIŲ VYKDĖ DU ŽMONĖS

Po nepaprastai ilgai užsitęsusių kvotos nustatymo, kad sąmokslą prieš popiežių Joną Paulių II-ąjį dalyvavęs be sulaukymo turko Agca, kitas turkas, vardu Oral Celik, sužeidęs Popiežių į ranką. Jam pavyko pasprukti.

Kiek prie šio atentato yra prisidėjusi Sovietų Sąjunga per savo tarpininką bulgarų KGB-neišdrįstama viešai pasakyti...

BADAS ETIOPIJOJE

Marksistinė Etiopijos valdžia neįstengia kovoti su kraštą ištikusiu dėl sausrų badu. Televizija kasdien rodo baisius reginius kaip kamuoja žmonės didžiulėse stovyklose, atskirti "gėdos sienos", nes atidalinami tie, kuriems bus duota maisto nuo tų, kurie pasmerkti mirčiai. Stovyklose esama virš ketvirčio milijono žmonių-vyrų, moterų ir vaikų. Jų likimas tuo baisus, kad marksistinė valdžia neišleidžia tarptautinių šalpos organizacijų, išskyrus Raudonąją Kryžį. Šiuo metu mūsų planetoje miršta badu 40.000 žmonių per dieną.

Užsienų Reikalų min. Joe Clark, sugrįžęs iš nužudytosios Indijos premjerės Indiros Gandhi laidotuvių ir susipažinę su badmečiu Eti-

opiijoje, paskelbė, jog Kana - da prisidės žymiai prie badaujančių Etiopijoje ir kituose Afrikos kraštuose šalpos.

QUEBEC'O VYRIAUSYBĖ UŽSISPYRUSI IŠSAUGOTI CHEMIJOS PRAMONĘ

Pasitarimai su Union Carbide vis tebevyksta, bet Quebec'o valdžia pasiryžusi duoti 65 mil. dolerių paskolą, kad būtų modernizuojama Petromont Inc. etileninių gaminių įmonė Montreale pie-tiniame pakraštyje.

Tik ką perėmusi valdžią konservatorių partija pritarė Quebec'o vyriausybei išlaikyti provincijoje cheminės pramonės užuomazgą, suteikdama 15 mil. dolerių paramą.

Kompanijos planas, tačiau būtų koncentruoti gamybą Sarnijoje/Ontario/ ir Edmontone. Visai bandoma įrodyti, kad yra beprasmiška ir ne-naudinga turėti "nevykusiai tvarkomą" Petromont.

Vakarų provincijos žiūri šnairom į konservatorių partijos parodytą Quebec'ui prielankumą. Vėl pasigirdo priekaištų, kad "skriaudžiama!" Vakarai.

CHULIGANIZMAS UŽMIESČIO TRAUKINIuose

Vakariečiams seniai žinoma, kad užmiestiniuose traukiniuose Sovietų Sąjungoje vyksta visokeriopa vandalizmas, girtavimas bei pasikėsimai prieš keleivius. Maskva nelaukiai atidengė pati tikrąją padėtį, paskelbusi, kad busiama imtasi priemonių kovoti su ta anarchija. Girdi, busiama įtaisyti greitosios pagalbos telefonai traukiniuose. Nežinia tik, kaip ilgai ji veiks.

SCOTLAND YARD'O ŠUNES - GERI

Praradę pasitikėjimą Scotland Yardu po atentato prieš Britanijos min. p-kę Margaret Thatcher, prancūzų saugumo tarnautojai sumanė patikrinti, kiek budrus britų saugumas. Leisdami savo ministerių pirmininką Mitterand'ą Londoną, jie pakasė pasiuntinybės kieme sprogstamosios medžiagos.

Atgabeno jie tą medžiagą be sunkumų, bet Scotland Yard'o specialiai treniruoti šunės ją surado ir atkapstė. Dabar britai siunčia už tą komišką diplomatinį incidentą.

MONTREALIS GARSĖJA TYRIMAIŠ MEDICINOJE

Montreale General Hospital ligoninėje atliekami pasaulinio masto sėkmingi bandymai atgaivinti pažeistus nervus gyvulių nugarkaulio ir galvos smegenyse. Montrealeo specialistų atliekami

RONALD REAGAN

RONALD REAGAN'AS LAIMĖJO RINKIMUS

JAV prez. Ronald Reagan'as laimėjo didelę persvarą prieš demokratų kandidatą Walter Mondale prezidentinius rinkimus.

Prez. Reagan'as Los Angeles po laimėjimo pareiškė, kad "Amerikos geriausios dienos yra prieš akis" ir kad "Ši vakarą nepasibaigė niekas, ir viskas prasidėjo". Jis taip pat pareiškė, jog tikisi, kad balsavimo komitui pasibaigus, bus galima suartėti ir dirbti bendrai krašto gerovei.

bandymai sudaro dalį tarptautinių vykdomų bandymų atstatyti centrinę nervų sistemą žmonėse, nukentėjusiuose nuo paralyžiaus ar nelaimės; taip pat, kurie serga iki dabar dar nepagydomomis neurologinėmis ligomis, kaip Parkinson'o, Alzheimer'io ar Huntington'o.

AR QUEBEC'O PROVINCIIJA PRARANDA UŽSAKYMUS?

Nuo pekistų vyriausybės pradžios, per pirmuosius 7 metus, anot liberalo Reed Scowen ekonominių reikalų kritiko, ši provincija prarado darbų daugiausia manu - faktūroje: 9000 metalo produkcijoje, 8000 popieriaus industrijoje, 7000 drabužių gamyboje ir 7000 tekstilės pramonėje.

Laimėjo darbų daugiausia spaudoje - 6000 daugiau darbų 1983 m. palyginus su 1976.

PQ industrijos ministeris Rodrigue Biron savo statistikos duomenimis remdamasis tvirtino, kad nėra taip jau bloga proporcija, palyginus su visa Kanada ir atsižvelgiant bendrai į sunkius ekonominius laikus. Jis optimis-

W. Mondale pasveikino R. Reagan'ą telefonu ir savo šalininkams pasakė: "Jis laimėjo. Mes visi esame amerikiečiai. Jis - mūsų prezidentas ir mes šį vakarą jį pagerbiame. Nors aš labiau būčiau norėjęs laimėti, bet šiandien mes džiaugiamės savo demokratija. Džiaugiamės laisve tarptautinių žmonių ir priimame jų nuosprendį".

Savo II-je kadencijoje prez. R. Reagan'as užsibrėžęs dėti naujų pastangų taikai ir gerbimui ir ypač stengtis išspręsti Centralinės Amerikos problemas.

QUEBEC'AS RUOŠIASI PERŽIURĖTI ŠEIMOS APSAUGOS POLITIKĄ

Statistika rodo, kad šeimyniniai kvebekiečių gyvenime yra daug negerovių. Skyrybų skaičius pašoko iki 46%. Vien paskutiniųjų metų būvyje monoparentalinių šeimų (atsieit, kur vaikai gyvena arba vien su motina, arba vien su tėvu) skaičius padidėjo 20%. Fiziniai skriaudžiamų žmonių skaičius siekia vieno milijono (!!!). Šalio yra ir prieauglio problema. Gimimų skaičius, kuris buvo 3.8 kūdikių 1000-čiui moterų nukrito 1983 m. iki 1.45 tūkstančiui moterų.

Visi tie faktai verčia pergaltuoti padėti ir socialinių reikalų ministeris Camille Lorin paskyrė komisiją, kad prarastų viešą gyventojų apklausinėjimą, ruošiant susitikimus.

PRANEŠA ALTA:

NAUJA ORGANIZACIJA ĮSIJUNGĖ Į ALTA

Amerikos Lietuvių Tarybos posėdyje spalio 12 d., pirmininkaujančiam Teodorui Blinstrubui perskačius gautą raštu pareikštą prašymą, buvo į ALTos sudėtį priimta nauja organizacija: Amerikos Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjūdis. Šis sąjūdis į Amerikos Lietuvių Tarybą skirs 3 atstovus, iš kurių vieną į valdybą. Tokiu būdu dabar ALTa sudaro 14 centrinių Amerikos lietuvių organizacijų.

INŽ. V. NAUDŽIUS - REZOLIUCIJŲ KOMISIJOS PIRMININKAS

ALTos suvažiavimo ir Amerikos Lietuvių Kongreso Komisijoje įvyko pasikeitimai: T. Blinstrubas dėl kitų įsipareigojimų pasitraukė iš Komisijos pirmininko pareigų, likdamas tik nariu, o Komisijos pirmininku sutiko būti V. Naudžius. Kiti Komisijos nariai: dr. Vl. Šimaitis ir J. Talandis. Suvažiavimas ir Kongresas Rezoliucijų Komisijoje papildys dar kitais nariais.

PRANEŠA ELTA:

VYVIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMO įvykstančio 1984 m. LAPKRIČIO 30 d. - GRUODŽIO 1-2 d. d. JAUNIMO CENTRE - 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL

DARBOTVARKĖ

Lapkričio 30 d., 7 val. v. - Pradiniai pasikalbėjimai - svarstybos (Ventro kavinėje)

9 val. ryto - Seimo atstovų ir svečių registracija (Didžiojoje salėje)

Pirmas posėdis - 9:30 v. ryto

1. Seimui rengimo komiteto p-ko žodis - inž. Kazys Oželis
2. Seimo atidarymas - VLIKo V-bos p-kas dr. Kazys Bobelis
3. Invokacija
4. Seimo prezidiumo rinkimai
5. Seimo komisijų rinkimai
6. Sveikinimai
7. VLIKo Tarybos pirmininko pranešimas
8. VLIKo Valdybos pranešimas
9. VLIKo kraštų įgaliotinių pranešimai

Klausimai ir diskusijos.

Pietūs - 1:00 - 2:00 val. (Kavinėje)

Antras posėdis - 2:15 v. p. p. (Mažajoje salėje)

10. Tautos Fondo pranešimai:

- a) A. Vakselis - Tautos Fondo Tarybos pirmininkas
- b) J. Giedraitis - Tautos Fondo Valdybos pirmininkas
- c) A. Firavičius - Kanados Tautos Fondo pirmininkas
- d) Pranešimai ir diskusijos:

a) M. Mackevičius - "p Pasipriešinimas vokiečių mobilizacijos planams"

b) Dr. D. Krivickas - "Besikeičianti Europos politinė situacija"

c) Inž. L. Grinius - "Visuomenės Teismas Kopenhagoje ir Jaunimo Sąskrydis Europoje 1985 m."

d) V. Šoliūnas - "VLIKo-PLB pasitarimų eiga"

Svarstybas praves inž. J. Jurkūnas

7 val. v. - Iškilminga Seimo vakarienė (Didžiojoje salėje)

Gruodžio 2 d., 10 val. r. - Pamaldos Lietuvių Evangelikų "Tėviškės" Parapijos bažnyčioje, 6641 So. Troy ST., - atnašauja vysk. A. Trakis

10:30 val. ryto - Pamaldos Šv. M. Marijos Gimimo Parapijos bažnyčioje - atnašauja vysk. V. Brizgys

12:00 val. p. p. - Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas prie L. L. Kovų paminklo

12:30 v. p. p. - VLIKo posėdžiai ir Seimo uždarymas (Mažajoje salėje)

Visais rengimo klausimais prašome kreiptis į Seimo komiteto pirmininką inž. K. Oželį (312-254-7553) arba į VLIKo būstinę (202-667-1980).

BALTIJOS VALSTYBIŲ ATSTOVAI LANKOSI JAV VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

Rugsėjo 12 d. Vašingtone aktualiais klausimais tarėsi Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai - dr. A. A. Bačkis, dr. A. Dinbergs ir E. Jaakson. Jie paminėjo ir 1934 m. rugsėjo 12 d. Ženevoje pasirašytos Pabaltijo Santarvės suakties 50 metų sukaktį. Atstovai tą pačią dieną lankėsi Valstybės Departamente, kur juos priėmė Valstybės Sekretoriaus padėjėjo Europos reikalams pavaduotojas, Mark Palmer. Pasikalbėjime dalyvavo ir Baltijos skyriaus vedėjas, John W. Zerolis.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18,00
Rėmėjo – \$ 25,00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimu turinį redakcija arba leidykla neatsako.

KLB KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

J. V. D a n y s

XII-sios KRAŠTO TARYBOS antrosios sesijos suvažiavimas įvyko 1984. X. 13 Toronto Lietuvių Namuose.

Suvažiavimą atidarė KLB pirm. Algis Pacevičius ir pakvietė kun. P. Dilį sukalbėti invokaciją. Darbo prezidiuman pirmininkais buvo pakviesta E. Birgiolas iš Toronto, V. Plečaitis iš Montrealio ir P. Augaitis iš Delhi.

Žodžiu sveikino dr. J. Žmuidzinas, Lietuvos Gen. konsulas Toronte, dr. Kazys Bobelis, VLIKo pirm. ir inž. Vytautas Kamantas, PLB pirmininkas.

PRANEŠIMAI APIE VEIKLĄ

KLB pirm. A. Pacevičius pranešė, kad Krašto valdyba stengėsi įvykdyti pereitos sesijos nutarimus; pasistengta geriau suruošti svetimtaučių priėmimą Vasario 16 proga Toronte, nes Lietuvių Bendruomenės reprezentavimas svetimtaučių tarpe yra labai svarbus.

"Baltiečių Vakaras" vasario mėnesį Ottawoje pavyko labai gerai – dalyvavo didelis skaičius Kanados parlamento atstovų ir senatorių, dieną prieš tai pasimatyta su užsienio reikalų ministerijos atstovais kartu su Baltijos valstybių konsulais. Gegužės mėnesyje dalyvauta sekmingoje PLB, JAV-LB, KLB ir PLJS politinėje konferencijoje New Yorke ir tada pasimatyta su Kanados ambasadorium G. Pelletier Jungtinėse Tautose. Tų pačių Bendruomenių valdybos turėjo darbo suvažiavimą Dainavos stovykloje rugsėjo mėnesį, kur buvo svarbios paskaitos apie ateities veiklą, diskusijos ir pranešimai apie esamą ir numatomą veiklą.

Dalyvauta dviejose kultūrinėse konferencijose ruošose buvusios federalinės valdžios ir konservatorių partijos. Jose dominavo klausimai apie "matomas" mažumas, imigraciją, diskriminaciją, -kas mus mažai liečia.

Dalyvaujama Pavergtų Tautų Taryboje, kurią sudaro lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai, lenkai, vengrai ir čekai. Esant mažam skaičiui lietuvių, naudinga dalyvauti didesniuose sambūriuose. Dabar ruošiamasi Žmogaus Teisių konferencijai, kuri įvyks Ottawoje 1985 m. gegužės mėnesį, kaip dalis nuolatininių konferencijų stebėti Helsinkio akto vykdymą.

KLB lizininkas Juozas Krištolaitis pranešė, kad pereitais metais per kasos knygas perėjo \$33. 480 pajamų ir \$32. 419 išlaidų. Atsiet, buvo \$1. 061 pertekliaus. Išlaidos šios valdybos pirmaisiais metais, kaip paprastai, buvo kiek mažesnės, jos tikriausiai paaugs sekančiais metais, kai bus apmokama didesnių projektų išlaidos.

Reikia pastebėti, kad metinėje apyvartoje \$13. 548 pajamų buvo "pereinamosios" pajamos, iš kurių pačiai KLB nieko neliko. Tai buvo Vasario 16 Gimnazijai Remti Komiteto (\$3. 620), Žmogaus Teisėms Komiteto (\$2. 171) ir VII-tajai Tautinių Šokių Šventei Remti Komiteto (\$7. 757) pajamos, kurios buvo išmokėtos tų komitetų darbų išlaidoms padengti.

Visuomeninių Reikalų Komisijos pirm. Joana Kuraitė-Lasienė, Švietimo K-jos pirm. Vytautas Bireta ir Kultūros Komisijos pirm. Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė padarė komisijų darbų smulkesnes apžvalgas, bet apie jas rašysime vėliau, kaip ir apie Kanados Lietuvių Sąjungos (pirm. Sigita Bersėnaitė), Kanados Sporto Apygardos (pirm. Rimvydas Sonda), Žmogaus Teisėms Ginti Komiteto (dr. M. Uleckienė), Kanados Lietuvių Fondo (H. Stepaitis), Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje (A. Firavičius).

APYLINKIŲ PRANEŠIMAI

KLB turi 19 Apylinkių, bet šiam suvažiavimui raštiškus pranešimus atsiuntė tik 13 Apylinkių. Iš 9 Apylinkių nebuvo jokių atstovų.

Dažnai suvažiavimuose keliamas klausimas: kiek platūs turėtų būti Apylinkių pirmininkų pranešimai ir kiek laiko leisti žodiniams pranešimui. Visada būna asmenų, ypač didesniųjų kolonijų, kurie norėtų pasitenkinti tik raštiškais pranešimais ir skaito, kad žodiniai pranešimai ar pastabos yra tik laiko gaišiniai. Tada mažesniųjų Apylinkių pirmininkai ir atstovai jaučia, kad jų veikla skaitoma nesvarbi ir nevertinama. Bet visada ankstyvesniuose suvažiavimuose po diskusijų būdavo nutariama, kad svarbu gyvas žodis, svarbu išgirsti kokia veikla vyksta gerai, kokios būna problemos ir rūpesčiai. Todėl net ragintina, kad visi pirmininkai būtinai nors 3-5 minutes pasisakytų. Tuo būdu būtų galima susidaryti bendrą vaizdą apie Kanados 2 psl.

lietuvių veiklą.

Šiame susirinkime Apylinkių pirmininkai pasidavė įtaigai "laiko negaišinti" ir tik 7 papildė pranešimus žodžiu, ir tik pora kiek pakalbėjo ilgiau. Bet atrodo, kad verta žinoti kaip Bendruomenės veikla vyksta, todėl tolimesniuose "NL" numeriuose stengsimės trumpai ją aprašyti.

PASKAITOS, SIMPOZIUMAS

Praeitoje sesijoje buvo pageidauta, kad būtų suorganizuotos svarstybos nagrinėti dabartinę Bendruomenės veiklą, matomą tautinės veiklos silpnėjimą ir priežastis, bei priemonės padėčiai pagerinti. Tai, žinoma, plati tema reikalinga bent vienos pilnos dienos, o gal ir daugiau.

Šioje sesijoje vykdyta dalis to pasiūlymo.

Prof. Romas V a š t o k a s kalbėjo apie galimybes dalyvauti Kanados politinių partijų veikloje ir kokios yra to dalyvavimo fazės. Prof. Vaštokas kelerius metus aktyviai dalyvauja Kanados politiniame gyvenime, yra kandidatavęs į federalinį parlamentą.

Galima prisidėti tik finansine parama, galima aktyviai dalyvauti partijoje, ypač rinkiminėse akcijose ir galima kandidatuoti rinkimų metu. Atatinkamai pagal dalyvavimą kurioje nors fazėje, galima pasiekti ir didesnių ar mažesnių laimėjimų. Prof. Vaštokas mano, kad dalyvavimas bet kurioje Kanados politinėje partijoje būtų naudingas lietuviškiems reikalams, nes sudaroma kontaktai ir pažintys ir progos informuoti apie lietuviškus reikalus. Dabar efektingiausia priemonė Bendruomenės kontaktams ir informacijai yra Baltų vakarai Ottawoje.

SIMPOZIUMAS

Jo tema buvo: "Lietuvių kalbos išlaikymas jaunuose šeimose". Simpoziumą pravedė Gabija Juozapavičiūtė-Petrasauskienė, o svarstybų kiti nariai buvo Ses. Margarita Bareikytė, Irena Ross ir Darius Čuplinskas.

Pareikšta daug gerų ir atvirų minčių. Jauniausias dalyvis, dabar dar studijuojantis, tarp savo išvadų pareiškė, kad kalbos ir lietuviybės išlaikymui daugiausia reikšmės turi šeima, toliau labai daug reikšmės turi dalyvavimas jaunimo organizacijose, kaip ateitininkuose ir skautuose, ir nuolatinis dalyvavimas stovyklose ir kursuose. Šeštadieninės mokyklos įtaka yra mažesnė dėl palyginamai trumpų valandų ir dabartinių programų vyresnio amžiaus (maždaug 7-10 skyriai) nepritaikymo esamosioms sąlygoms.

Šių svarstybų iškeltas mintis verta panagrinėti ir atskiru straipsniu. Diskusijose dalyvavo gausus skaičius dalyvių ir pareiškė įvairių nuomonių, bendrai sutikdami, kad švietimo programos reikalingos peržiūros ir keitimų.

Vytautas KAMANTAS, PLB pirmininkas padarė platą pranešimą apie šakotą PLB veiklą, apimančią ir Europą, P. Ameriką ir Australiją. Pranešimo santrauką įdėsimė atskirai.

KELIOS PASTABOS

Šioje sesijoje mažai skirta laiko svarstyti Bendruomenės kasdiniinius reikalus, rūpesčius ir problemas, planavimą, bendrą veiklos programą. Nekalbėta apie Šalpos ir Socialinius reikalus, iškelta pakartotinai mintis įsteigti savą lietuvišką archyvą, bet programon neįtraukta kas jau padaryta ir daroma pravinčiuose ir federaliniuose archyvuose, praktiškai nekalbėta apie mažųjų kolonijų reikalus ir jų veiklos pagyviniimą.

Nečiūrint papildomos programos kaip paskaitos ir simpoziumas, suvažiavimas baigtas jau šeštadienį, 7 val. v ir sekmadienį skirtaslaikas suvažiavimui pasidarė nereikalingas.

Krašto Tarybos suvažiavimo pagrindiniai tikslai yra apžvelgti esamą veiklą, trūkumus, rūpesčius, pasvarstyti planą ateinantiems metams, pasvarstyti specialius projektus, todėl 4 valandos šioms reikalams yra per trumpas laikas.

Iš esamų Apylinkių (19) tik 10 atsiuntė atstovus; iš 9 visai nebuvo, tarp jų nė vieno atstovo nebuvo iš 5 Apylinkių, esančių Vakariniėje Kanadoje.

Šiaip suvažiavimo programa ėjo sklandžiai, kontraversinių, kaip ir beveik iš viso, diskusijų nebuvo. Kelta klausimai pakeisti rinkimų į Krašto Valdybą tvarką - įvesti rotacinį principą. Tai šiuo metu pritarimo nesusilaukė, pavesta Krašto Valdybai patiekti pasiūlymus sekančioje sesijoje.

APIE RUSŲ IMPERIALIZMĄ IR MESIANIZMĄ

(pabaiga)

9. Slaptas Sovietų strateginis planas (1956-1995).

1968 m. vasaryje čekoslovakų generolas Jan Sejna (g. 1927), pabėgo iš Pragos, kur jis ilgai buvo dirbęs aukštuose kariniuose postuose, ir paprašė JAV politinio azilo, kad galėtų savo žinojimą apie tą slaptą strateginį planą perteikti Pentagonui. Tam tikslui jis 1982 m. Londone išleido anglių kalba leidinį su antrašte: "Mes jus palaidosim!" Tai yra "pranašystė, kurią savo laiku Kruščiovas, Sovietų Sąjungos ministeris pirmininkas (1956-1964) smogė amerikiečiams".

Savo demaskavime Sejna ne tik apibūdino svarbiausius Sovietų vadus nuo Lenino iki Brežnevo, bet ir atskleidė jų strateginius tikslus, kuriais jie siekė paklupdyti Vakarus. Tas planas prasidėjo 1956 m. ir aprašo akciją keturiose fazėse, kurios baigtųsi apie 1995 metus. Trečioje fazėje, kurį 1972 m. turėjo pervesti į paskutinę karinę situaciją, (Pentagono) rašte taip atvaizduojama: "... Sovietų Sąjunga planuoja nuo 1963 metų bendrą Vakarų Europos puolimą. Per tris dienas turėtų būti pasiektas Reinas, per savaitę - Atlantas, netausojant neutralių šalių. Burmistrai, apskričių viršininkai, policijos komisariai, viršininkai ir teisėjai yra jau paskirti, kad X-dieną perimtų valdžią Vakarų Europoje. Maisto kortelės, dienos įsakymai ir plakatai jau yra atspausdinti vokiečių ir prancūzų kalbomis. 10,000 asmenų Vokietijoje, Prancūzijoje ir Šveicarijoje turi būti

suinti ir nuteisti per 24 valandas. Agentai, kurių uždavinys yra perimti geležinkelio stotis, tiltus, radijo ir televizijos stotis, yra jau savo vietose".

10. Rusiškos ekspansijos etapai

Žinant visa tai, suprantamas yra nesovietinio pasaulio susirūpinimas savo likimu. Tai suprantame šiandien skaudžiau negu bet kada, jei peržvelgiame pastoviai vykstantį Rusijos išsiplėtimą per šimtmečius:

15-me šimtmetyje į šiaurę: tame šimtmetyje Maskva pradeda savo plėtimąsi į šiaurę, kur ji prie Archangelsko pasiekė Baltąją jūrą.

16-me šimtmetyje į pietus: kadangi pirmasis prasiveržimas prie didžiųjų vandenų dėl jų daugelio mėnesių užšalimo atnešė tik mažai naudos, Maskva pasiekė pietuose naudingesnius ryšius su aplinkiniu pasauliu ir 16-me šimtmetyje pasiekė Kaspijos jūrą prie Astrachanės.

16-me ir 17-me šimtmečiuose į rytus: siekdama sau užtikrinti rytuose priėjimą prie jūrų, Maskva nūnai pasitūmė prie Ramiojo vandenyno, kurį ji pasiekė 1638 m. prie Ochotsko. Vėliau carai labiau į pietus pastatė karo uostą, kurį pavadino "V'adivostokų", kas reiškia "valdyk rytus".

18-me šimtmetyje į vakarus puse: savo šiaurės - pietų ašiai papildyti jūrine rytų-vakarų ašimi Petras I, kaip mes jau sužinojome, 1703 m. Nevos žiotyse prie Baltijos jūros, vadinasi už Rusijos sienų, įkūrė savo naują sostinę ir 1710 m. iš ten pasitūmė, okupuodamas Estiją bei Livoniją, dar toliau į Vakarus. Po šito grobio jis prisitūmė "visų rusų imperatoriaus" titulą.

Pietuose, Kotrynai valdant, rusiškasis imperializmas per jos įvykdytus Lenkijos padalinimus (1772, 1793, ir 1795) įsiveržė net į Vidurinę Europą ir taip pat užėmė Juodosios jūros pajūrius.

20-tame šimtmetyje į vakarus Atlanto kryptimi: iš carų imperijos Rusija pasikeitė į Sovietinę Sąjungą, tačiau tuo tik pakeitė pavadinimą, o ne charakterį. Po to ji 20-me šimtmetyje išsiplėtė dar toliau į vakarus, kur ją viliojo Atlantas. Pakelė į ten ji 1940 m. užėmė Baltijos valstybes - Estiją, Latviją ir Lietuvą - persikėlė net į Vokietiją ir jos rytinėje dalyje įkūrė "Demoskratinę vokiečių respubliką (DDR)" tuo ji atsistojo prie Vakarų Europos sienos. Rusiškoji agresija paruošė sau plėtimosi bazę toli - mesniems puolimams Vakarų link, kur ji siekia Vakarų Vokietijos (BRD) neutralumo bei NATO likvidacijos. Tas vakariečių "nuginklavimas" dabar ypač stropiai vykdomas per rafinuotai užmaskuotą pacifizmą, kuris klasingai giriamas kaip "moralinė pažanga" tariamai semta iš "Kaino Pamoksio".

Bet ar mes turime fatalistiškai pasiduoti tai ateistinei diktatūrai, kuri mums visiems grėsia per Sovietų Sąjungą, kurioje mūsų pražūčiai susijungė senosios caristinės Rusijos imperializmas bei mesianizmas? Tai negali būti apsisprendimas krikščioniško ir demokratinio pasaulio, kuris visa savo kultūra jaučiasi pašauktas ugdyti tauresnį žmoniškumą.

(Iš vokiečių kalbos vertė P. M.)

"Tremtis yra esminis tarpsnis mūsų kelyje, kuriame negali būti sustojimo, laukimo, tuščio blaškymosi. Ji yra organiška mūsų buities dalis. Todėl mes ir dabar turime žengti, veikti, kurti. Tuo tremtis gali tapti nepaprastai naudinga".

Dr. Juozas Eretas

"Išėjimo klausimais"

"N.Y. TIMES" STRAIPSNIS APIE "NACIŲ MEDŽIOKLĘ" IR JOS METODŲ KRITIKĄ

Rugpjūčio mėnesį du JAV-ių Teisingumo Departamento advokatai Lietuvoje nufilmavo parodymus prieš Cicero, IL. gyvenantį Antaną Virkutį. Apie tai rašo Stuart Taylor Jr. rugsėjo 23 d. New York Times išspausdintame straipsnyje, "The Hunt for Nazis Shifts Into 'High Gear'" (Nacių Medžioklė Pilnu Greičiu). Anot jo, Virkutis kaltinamas "kolaboravimu su naciais ir vadovavimu lietuvių kalėjimui tuo metu, kai buvo persekiojami, bada marinami ir žudomi žydai, karo belaisviai ir kiti kaliniai".

Straipsnis informuoja, kad rugsėjo mėnesį iš trijų teisėjų sudaryta federalinė apeliacijos taryba Filadelfijoje atmetė OSI (Specialių Tyrimų Įstaigos) pastangas atimti Sergiejaus Kovalčiuko pilietybę. Filadelfijoje gyvenantis Kovalčiukas 1941-42 m. tarnavo nacių kontroliuojamuose ukrainiečių policijos daliniuose, Lenkijos teritorijoje. "Daugumos" (dviejų teisėjų?) nuomone, JAV-ių vyriausybė nepateikė pakankamai įtikinančių įrodymų, kad Kovalčiukas asmeniškai dalyvavo žydų persekiojime ar savanoriškai padėjo naciams; suteikti "įrodymai" nepateisina pilietybės atėmimo.

Straipsnyje rašoma ir apie opoziciją bendradarbiavimui su Sovietų valdžia, beišskant karo nusikaltėlių: "Kai kurie advokatai - gynėjai ir kiti tvirtina, kad vyriausybė nekritiškai priėmė suklasotus įrodymus, kuriuos jai pateikė sovietinio bloko pareigūnai, norintys diskredituoti žmones, kurie priešinosi komunistų valdžiai prieš pabėgdami į Vakarus". OSI direktorius Neal Sher pavadino tokius argumentus "dūmų uždanga". Jis pareiškė, jog "nepaisant atšalusių JAV-ių - Sovietų Sąjungos santykių, rusai buvo paslaugūs ir padėjo jo įstaigos tyrimams." Tačiau jis pabrėžė, jog jo įstaiga "atidžiai patikrina kiekvieno Maskvos pristatyto įrodymo autentiškumą".

N. Y. Times straipsnio autorius pamini, kad "kai kurie žmonės, įskaitant kai kuriuos žydus, kelia klausimą, ar verta išleisti 2.5 milijonų dolerių į metus finansuoti pastangoms "sugaudyti, palyginant, antraeiles figūras ("pėstininkus nacių persekiojimo kampanijoje"), užuot palaukus, kol jų problema išspręs pažengęs amžius. Neal Sher ir jo pasekėjai, įskaitant svarbiausias žydų grupes, "tvirtai atmeta tokias abejones" Sher'o žodžiais, "tie asmenys buvo įsivėlę į genocidinius veiksmus, žmogžudystę ir persekiojimą, kuriems nėra lygių istorijoje. Bet kuris į tokią veiklą įsivėlęs asmuo paprasčiausiai nenuspelno čia gyventi ar naudotis Jungtinių Valstijų piliečio teisėmis: nieko nedaryti apie tai, reikėtų tokių veiksmų pateisinimą" (ELTA)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

APIE KALĖDAS

P. Indreika

Kalėdų pavadinimas yra išvedamas iš lotynų kalbos žodžio, kuriuo senovės romėnai, dar pagonimis būdami, vadavo kiekvieno mėnesio pirmąją dieną. Bet Romos imperijoje daugėjant krikščionims, jie nedrįso dėl žiaurių persekiojimų viešai švęsti J. Kristaus gimimo šventės – Kalėdų. Nuo persekiojimo krikščionys slėpdavosi požeminiuose kapinynuose. Toks mirusių laidojimo paprotys buvo žinomas ir Jeruzalėje, Kristaus laikais, o taip pat ir Romoje. Pirmieji krikščionys atkylė į Romą jau rado po žeminius laidojimo urvus arba kapus, kuriuos buvo palikę ankstyvesnieji Romos gyventojai – etruskai. Apskritai romėnų įstatymai draudė liesti kapus. Tačiau, nežiūrint draudimo, persekiojamieji krikščionys slėpdavosi kapinynuose ir juose atlikdavo susirinkimus, tikiybines apeigas, urvų sienas išpuošdami krikščioniškais piešiniais ir pan. Toks jų gyvenimas Romoje tęsėsi iki IV a. pradžios.

Tapus Romos imperijos imperatoriumi Konstantinui Didžiajam (275–337) po Kr. krikščionys pirmąsias kalėdas viešai galėjo atšvęsti tik 336 m. Tai pirmasis Romos imperatorius, tapęs krikščioniu, nors jis krikštą priėmė jau mirties patalė 337 m., bet jį rytinių provincijų arba Bizantijos krikščionys jau buvo suskubę pakelti į šventuosius.

Konstantino Didžiojo įkopus į sostą nebuvo taip jau lengvas, mirus tėvui Konstancijui I, kuris vedė karus su Romos imperijos priešiniais: frankais, britais ir kt. Karai gyventojus gerokai išvargino. Tuo pačiu metu dar iškilo Arijonizmo eretizmas, kuri skelbė, kad J. Kristus nėra lygus Dievui Tėvui ir jo dievybė yra žemesnio laipsnio. Be to, Arijaus sektos pasekėjai atsisakydavo tarnauti valstybei ir vartoti ginklą dėl savo tikiybinių pažiūrų... Arijonai į katalikų tikėjimą įnešė nemažą sąmyšio. Tais laikais Romos imperijoje buvo priskaitoma apie 10 % krikščionių. Prie įtampos padidėjimo dar prisidėjo neapykanta kilusi tarp pagoniškų tikėjimo šalininkų ir krikščionių. Tokiose sąlygose Konstantinas perėmęs imperatoriaus sostą turėjo būti labai apdairus, nes Romos gyventojai iš naujo imperatoriaus pradėjo reikalauti: "Duok mums duonos ir žaidimų". Patenkinant jų reikalavimą, tuojau buvo paskelbta "saturnalių" šventės. Jos paprastai prasidėdavo derlių nuėmęs, apie gruodžio 17 d. ir tęsdavosi 8 dienas, iki gruodžio 25 d. Saturnalių buvo švenčiamos kaip padėkos šventė dievui Saturnui. Jų metu romėnai niekad nepradėdavo karo, daugelis administracinių potvarkių buvo suspenduojama. Vargai tada būdavo sulyginami su ponais, mažiau nusikaltę būdavo paleidžiami iš kalėjimų. Visos mokyklos uždaromos. Romos gyventojai ištisą savaitę linksmiai švėgdavo didžiąją Saturno šventę besilinksmindami, keisdamiės dovanomis ir nemažai išgerdami vyno.

Tačiau imperatorius turėjo budėti ir saugoti imperiją nuo priešo. Po vieno nedidelio mūšio, kurį lengvai laimėjęs Konstantinas prisnūdo ir susapnavo sapną, kad visus

HOMO SOVIETICUS

SKAITYMLIAI APIE TARYBINIO ŽMOGAUS PSICHOLOGIJĄ

4.

Tai tiek apie patekimą laivynan. Apie patį darbą laivuose rašo A. Čekuolis:

... Ir baigęs 1953 metais institutą, iškart stojau į besikuriantį Klaipėdoje silkų gaudymo laivyną. Tik ne nuotykijų ar "medžiagos" ieškodamas. Tiek naivus jau nebuvau. Ieškojau savo "fronto", savo karšto ir šalto gyvenimo kondensacijos. Ir gavau su kaupu. Vertelgos – grobuonys kapitonas, pats pamišęs nuo girtavimo, krante ir nežmoniško darbo jūroje, žmogaus orumo ir gyvybės nepaisymas (vieną naktį paskendo trys laivai), kibimas į gyvenimą, iššūkio žavesys.

Grižęs po šešių mėnesių, pagalvojau, kad tegu mane supiausto į smulkius gabaliukus, sudeda į pintinę, prislegia akmeniu – tik tokiu būdu nugabens kada nors dar į jūrą" (Tarybų Lietuvos Rašytojai, Vilnius, Vaga, 1987.)

Apie tą nežmonišką gyvenimą jūroje, tuos pusiau-pasivisus kapitonus (gal teisingiau politinius vadovus) ir kalbą Georgij Voinovičiaus romanas – "Trys minutės tylėjimo", atnaujas, kaip prisipažįsta autorius, asmeniškais pergyvenimais, dirbant žvejybos laivyne Šiaurės Atlante. Plaukiojant į tuos pačius pakraščius prie George's Bank, skęstant prie Farerų salų. Pastarųjų aprašymas, tarp kitko, itin spalvingas ir žavus. Bet iš viso, kaip jūrų romanas "Tri Minutės malčanya" pasižymi autentiškumu ir gali drąsiai rikiuotis šalia kitų literatūrų romanų. Jan įpinta ir meilės istorija, kurios nemanom atpasakot, nebent pasakydami, kad ir čia jaučiasi brandaus rašytojo ranka. Nėra jokio sentimentalizmo. Uosto gyvenimas, jūrininkų trumpalaikiai džiaugsmeliai – girtavimas, merginėjimas – pavaizduojami realistiškai ir sodriai. Visi romano personažai gyvi, tikroviški.

Knyga kaip tik ir pradeda nuotykius uoste jūrininko, kuris, kaip Čekuolis sako sau, kad "tegu mane supiausto ir į mažus gabaliukus, aš neisiu į jūrą". Tik ką grįžęs iš reizo, jis turi susikalęs virš 1200 rublių. Bet bematant prie jo prilimpa draugai, buvę jūrininkai, "byčiai". Jų dėka jis įsigyja dailų pusšvarkį ("kurtočka"), eina aplaistyti pirkinio, susipažįsta su tokia Klavka, ir atgauna sąmonę tik daboklėj, be pinigų, apmuštas kuone negyvai. Jam belieka tik išplaukti vėl su kitais, panašiais į jį, sužvėrėjusiais nuo girtavimo tipais, žuklėn. Bene penktan reizan, kurie pažymėtina ilgi. Tiesa, jam yra tekę plaukioti ir prekiniu laivu, bet pasakotojas prisipažįsta, kad jį iš jo išmetė. Priežastis paprasta. Naivus bernelis, jis nesutiko šnipinėti draugų:

- Kokia prasme – pranešinė?

- Na, pavyzdžiui, ką vežas – aukso ar valiutos. Ar kokias uždraustas prekes. Arba knygas. Arba, va, iš viso nusprendęs pasilikti užsieny.

Šioje vietoje verta paminėti, kad Georgij Vladimov'o romanas buvo pirmą kartą pasirodęs Aleksandro Tvardovs-1984. XI. 8

priešus tu lengvai nugalėsi, žėigu juos vesi prisidengęs kryžiaus ženklu. Vadovaudamasis šia pranašyste Konstantinas įsakė pakeisti visus pagoniškus ženklus kariuomenėje į krikščioniškus. Susitaręs su rytinių provincijų valdovų Licinijum, sutarė susitikti Milane ir apsvarstyti krikščionims teisių suteikimą, sustabdyti jų persekiojimą ir jiems grąžinti konfiskuotus turtus. Susitikimas įvyko 313 m., kurio išdava buvo išleistas vadinamas "Milano ediktas". Juo krikščionims buvo suteikta laisvė išpažinti savo tikėjimą. Krikščionys nieko nelaukdami, tuojau pat atšventė Kalėdas arba Kristaus gimimo šventę 336 m. gruodžio 25 dieną, nes jau buvo pasibaigusios saturnalių šventės. Konstantinas nieko nelaukdamas, imperijos sostinę perkėlė į Istantbulą, jį pavadindamas Konstantinopoliu. Su krikščionybės pripažinimu ir sulyginimu su stabmeldiškėmis tikiybomis, pradėjo keistis žmonių pa-pročiai. Imperijos ūkio sustiprinimui įvedė pastovią aukso valiutą, bet laikydamasis senovinių papročių pasiliko Pontex Maximus arba vyriausio kunigo titulą, įsakė gyventojams pradėti švęsti sekmadienius. Dėl iškilusio arijų mokslo, kuris drumstė visą imperijos gyvenimą, sušaukė visuotiną katalikų bažnyčios suvažiavimą Nikėjos mieste, į kurį susirinko 300 vyskupų ir pats Konstantinas kaip Pontex Maximus, pirmininkavo.

Nikėjos suvažiavimas įvyko 325 m. Pritariant Popiežiui Silvestrui I, susirinkime dalyvavo ir pats Arijus su 22 savo šalininkais vyskupais. Išdėsčius visiems savo pažiūras, Arijaus mokslas buvo pasmerktas, o jis pats ekskomunikuotas. Paskelbtas dekretas: Tikiu į Dievą Tėvą ir kad jis Kristus yra vienos Būtybės su Tėvu. Vėliau Konstantinopolio II susirinkime jį papildžius, dekretas tapo priimtas ir įėjo į liturgiją. Bet Nikėjos suvažiavime apie Kalėdų šventes nebuvo užsiminta, tik nustatyta Velykų data, kuri turėtų būti švenčiama su pavasario pradžia, t. y. kada susilygina diena ir naktis.

Tokiu būdu Kalėdų data ilgą laiką šokinėdavo iš vieno mėnesio į kitą, kol galų gale bažnyčios filosofai, tarpininkaujant šv. Augustinui sutarė, kad Kalėdų šventės turėtų būti švenčiamos gruodžio 25 dieną, nes J. Kristaus gimimas turėtų sutapti su pagoniško kulto – saulės švente, vadinama "Sol Invictus". Bet Kristaus gimimas buvo vadinamas "Natalis Domini". Tačiau liaudies kalboje, pagal seną paprotį pasiliko lotynų kalbos žodis "Calendae". Saturno planeta, kurią romėnai garbindavo kaip derliaus dievą, skiriasi nuo kitų planetų, nes ji turi tris žiedus, matomus nuo žemės. Jos nuotolis nuo tos pačios Romos, apie 1,658,000 km. Saturno planeta nėra didelė ir jos diametras siekia tik 120,000 km. Žemės diametras yra 12,713.54 km. Saturnas apie savo tariamą ašį apsisuka per 10 val. ir 39 min., tuo tarpu Žemė – per 24 valandas.

Konstantinas Didysis, tapęs visos Romos imperijos valdovu, įsakė pastatyti Romoje Konstantino Arką arba garbės vartus, kurie ir šiandieną tebestovi liudydami anų laikų Romos didybę. Konstantinopolį jis išpuošė didingais pastatais, pasistatė imperatoriaus rūmus, kuriais vėliau kio redaguojamo "Novy Mir" atkarpoje, prieš tai, kai redaktorių išmetė. Ilgą laiką jis nebuvo perspausdintas atskira knyga. Dabar tai padaryta. Bet čia citatos imamos iš Vokietijoje išleisto originalo, kuris, autoriaus teigimu, vieninteliai autentiškas. Be cenzūros iškarpyimų ir kitokių nuolaidų.

Taigi, romane aprašoma viena išvyka žuklėn, pasi-baigusi kuone skėdimu. Paskui grįžimu uostan, neišpildžius plano. Nežinia kaip skamba dabar manikūruotas tekstas, bet šiame "Posev" leidyklos variante aiškiai jaučiasi, kad visos anarchijos priežastim, visų kančių, kurias turi iškęsti jūrininkai, kaltininkais yra vadovaujantys kadrai, visokie politrukai ir biurokratai, "Toks iš tavęs starpomus, koks iš manęs nusipelnęs kompozitorius", mąsto sau pasakotojas. "Politgramatą mums kalt to tai tave išmokė, kaip mums ten ką ruošia imperialistai su savo sėbrais, bet pastatyk tave prie vairo..." Paprastam jūreiviui prasimušti aukščiausiai nėra jokių gali-mybių. Į valdžias kopia visokie prisilaužėliai, nieko neišmaną.

Pasakotojas daug ką stebi ir lygina:

"Mes gulėjom gultuose apsirengę ir laukėm, kada mus pavarys mest tinklų."

Štai devintoji diena, ir mes nuo pat ryto dirbam. Tks pats vanduo žaliai-mėlynas, ir krantai tokie patys už trisdešimt mylių nuo mūsų, tarsi snieguota kalnų ketera, ir šmėkščioja norvegų kreiseriai horizonte-draudžiamosios zonos pakrastyje. Nėra kur pakrutėti, tiek prisirinko čia visokio žuklinio svieto – anglų, prancūzų, norvegų, fareriečių – visi švaistosi po jūrą it kamuliai ant bili-jardo, brauko zigzagus vieni kitiems po nosia. O žiūrėt į juos, tuos svetimšalius, malonus; nors jų laivelioikai mažesni už mūsų, bet šmirinėja išsičiustinę, jų bortai žvilga laku-mėlyni, oranžiniai, žali, raudoni-kaminas baltutėlis, kaip šviežias sniegas, gelbėjimosi valtys su motoriais, taip akuratiniai pakabintos. O išlįs koks tenai mūsų šalis – visas pajudęs, surūdijęs, visas lekiąs į šmotus. Tiesa, tai tiesa, nė vienas jų neišplaukia jūron ilgiau kaip trim savaitėm, namai pašonėj, nuodėmė būtų neprižiūrėti laivo – o mūsų šalis taip nusidėvi po 105 dienų, kad sarmata eiti uostan, gint tokį kaip raupsuotąjį...

Ir moka jie gaudyti – na, į sveikatą – ypatingai norvegai, jie savo jūrą pažįsta... Pusė valandos darbo, ir tona ant denio. Paskui jie mauna žiūrėt televizijos. Man pasakojo vienas – jis iškrito per bortą, mūsų šalis nepastebėjo, o norvegai išgelbėjo – pas juos salionuose kiek trys televizoriai, nežinau į kurį spoksot. Viena straksi kaubojai, kitame – kažkokia "multiplikacija", pilvas plyšta nuo juoko, trečiame – šoka merginos ir to kioj aprangėlė, kad ne gyvenimas, o tikras išsidraikymas..."

Tokio "tikro dekadanso" sovietiniame laive nesama Čia visi vieni kitiems žvėrys, viskas paremta apgaule. Vladimov as aprašinėja, kaip suvaidinami išsipareigoji-

nandojosi nepriklausomos Turkijos vyriausybė.

Turkų kronininkas Niceforius rašė: "Lietuvių tauta yra gausi ir neįveikiama, vieno valdovo valdoma. Savo galybe ir pulkų gansumu bei jų karingumu neįveikiama. Ir tik vienas lietuvių karalius nemoka mongolams metinės duoklės. D.L.K. Vytautas kariaudamas su totoriais buvo susidūręs ir su turkais, nes buvo pasiekęs Juodąją Jūrą, o Konstantinos susirinkime Vytauto atstovai išskėlė bažnyčios susivienijimo klausimą (katalikų ir stačiatikių). Todėl šis gandas pasisklido ir po musulmonų pasaulį.

Tačiau nežinia, kiek DLK Vytautas galėjo atšvęsti dangiškos ramybės švenčių – Kalėdų. Nes jo gyvenimas buvo padalintas tarp didžiulių rūpesčių: išlaikyti Lietuvos suverenumą, nežiūrint to, kad Lietuva jau buvo priėmusi katalikišką tikėjimą, bet priešų jai netrūko nei iš Vakarų, nei iš Rytų. Mažąją Lietuvos lizdą jau buvo susukęs Kryžiuočių Ordinas, kuris vos tik kryžių padėjęs, vėl stvėrėsi ginklo, nes DLK Vytauto jie niekaip negalėjo išlaikyti savo saugoje, kaip slidas ungurio. Santykiuose su Maskvos kunigaikščiais Vytautas turėjo visokių ryšių. Lenkija Vytautu nepasitikėjo, bijodama, kad sustiprėjęs, gali atsimesti nuo unijos, todėl net Vatikane darė įvairių intrygų, kad sutrukdytų Vytauto karūnavimąsi, kurį buvo parūpinęs Vokietijos imperatorius. Paskatinti Vatikano pritarimu, lenkijos bajorai susirinko 1430 m. Jedline ir nutarė sutrukdyti Vytauto vainikavimąsi – pagrobti karūną.

DLK Vytautas, nesulaukęs karūnos, neužilgo ir mirė. Tačiau Kalėdų šventės Lietuvoje greitai išstūmė pagoniškų papročius, namai buvo pradėti puošti eglėšakių vainikais, perpintais raudonu kaspinu, kas reiškė Kristaus pralietą kraują, o Klaėdų rytą visi skubėdavo į bažnyčią išklausyti pamaldų, pagražintų nuoširdžiomis giesmėmis: bėkit, bėkit, piemenėliai, pagarbinti To, kuris gul ant šieno"... Gi vaikai su nekantrumu laukdavo Kalėdų senelio, kuris ateidavo iš to krašto, kur saldinais lyja ir barankomis sninga.

mai viršyti planą, kaip nevojama jokių krante pasirašytų išsipareigojimų. Išplaukiant iš uosto naujiems jūrininkams sakoma, kad nebus žuvaujama, jei vėjas sieks virš šešių balų. Atviroj jūroj niekas to nepaiso. Virėjui tada nereikia gaminti šilto maisto (jei virš šešių balų), jis gali duoti sausą davinį, bet jis... verda. Ro-mano virėjas tarp kitko vienas šilčiausių personažų. "Niekas neprisimena popierėlių, kuriuos teko pasirašyti. Žuvis jų irgi nepasirašius. O žiūrėk, kaip ji kimba (ir dar kaip) audros metu. Ir ji teisi, jei pagalvoji: ant-raip juk mūsų darbas nebūtų darbu, bet gegužinė. O būtina, kad jis būtų katorga".

Katorga, kvailu kankinimu tas darbas ir yra. Godi mas išpildyti planą verčia kapitoną žvejoti didelės audros metu. Viskas laive sutrinka, prakiūra. Politrikai pametę galvas. Tuo pat metu laivo radijas pagauna skęstančio škotų laivo SOS. Laivo igula, pasiruošusi pasitikti mirtį, resignavęs. Tik kai praeina tos "trys minutės tylos", apie kurias kalbama pavadinime, tylos, kurios metu ryžtamasi eiti škotų laivui į pagalbą, jūrininkai atsikrato savo apatijos ir fatalizmo. Škotai išgelbėjami. Bet tada praregima, kad ir sovietinis laivas nešamas ant Farerų salos uolų. Retai kada sovietinėje knygoje galima rasti tokį tekstą, bet G. Vladimov'as, kaip minėjome, yra rašytoju:

"Aš susiraukiau ir atsiklaupiau ant kelių. Ir kažkaip pajutau – visi irgi tūptelėjo susigūždami. Ir mano lūpos pačios ėmė virpėti, aš kažką šnabždėjau. Nejaugi mel-džiausi? – Jei Tu esi, gelbėk mus! Gelbėk, netrenk! Mes neišsikarnuosim iš tų uolų, iš jų niekas neišsikrapštė Gelbėk, ir aš Tavimi tikėsiu amžinai, aš gyvensiu, kaip Tu man sakysi, kaip Tu mokysi mane gyventi. Išgelbėk "diedą"! Išgelbėk šurką! Išgelbėk "Marconi" ir Serioją "Bondarių" irgi išgelbėk, nors jis mano priešinys! Išgelbėk škotus, kam jiems šiandien antrą kartą mirti! Juk Tu tai padarysi! Tu egzistuoji, aš tuo tikiu, aš visados tikėsiu! Bet netrenk!"

Stebuklas įvyksta, visi išsigelbsti, bet kai parvelka į gulą į uostą, jina išsisiklaudo ir pasakotojas, sakytumėn, užmiršta savo pažadus. Vienok patirti nuotykiškai verčia jį daug ką pergaltvoti ir galbūt tuose apmąstymuose išryškėja paprasto žmogaus, "homo sovieticus" profilis:

"Pagaliau ar svarbu kaip aš tvarkysiu savo likimą. Juk Klavka nebus mano, o jokia kita man iš viso nereikalinga. Ir ramybės aš visvien nerasiu, Kodėl mes visi esam vienas kitam svetimi, visados priešinai. Kažkam, matyt, tai naudinga, o mes paprasčiausiai apjaukę, nematom, kur riedame. Kokių dar sukrėtimų mums reikėtų, kad atsipeikėtumėn, kad savas savą pažintumėn. Juk mes žmonės neblogi, štai ką reikia suprasti; nesinorėtų juk manyti, kad mes – ne kas. O vežiojamės su savim svoločius, klausome kaip avinai tų, kurie už mus durnesni, ir kvailai vienas kitą kankiname... Ir visados taip bus, kol neišmoksim pagalvoti apie artimą. Pagalvot ne apie tai, kaip jam užlėkt ant tako, kaip jį apmauti, ne, šitaip mes, nė vienas, neišsigelbėsime. Ir gyvenimas, pats savaime, nepasitaisys. O jei kiekvienas mūsų, galėtų patylėti bent tris minutes, išiklausyti, ar kas nesikamuoja, tarti kitam, ko tu kankiniesi! Kaip kad visi "markoni" klausos jūroj, girdėdami kaip mes jaudinamės dėl saviškių kažkur toli, kažkur anapus Žemės... O gal visa tai – nenaudingos godos. Bet negi tai daug-trys minutės – jei pamažėli daraisi žmogum".

Tokius sakinius perskaitęs, skaitytojas praregi kad "Trys minutės tylos" nėra vien romanu apie jūrininkų gyvenimą, bet vienu iš atviriausių veikalų, piešiančių Sovietijos žmogaus tragišką gyvenimą.

Georgij Vladimov TRI MINUTY MOLČANIJA
Frankfurt am Main, Posev, 1982

(b. d.)
3 psl.

Užuojaus Lietuvai pareiškė daug valstybių, įskaitant Sovietų Rusiją ir Lenkiją. Net priešai ėmė visai kitaip i Lietuvius žiūrėti. Tai buvo didžiausias Lietuvos laimėjimas. Kodėl? Juk prieš tai Atlantą buvo perskridę eilė kitų vyrų. Tačiau šį vandenyną net ir siauriausioj vietoj neperskrido kiti Lietuvos kaimynai ir net rusai.

LITUANICA sukrėtė net nutautusius, kuriuose lietuvių negalėjo pažadinti nei ugningi pamokslai, patriotiškos kalbos ar net tėvų ašaros. Tūkstančiai net lietuviškai kalbėti nemokėję pajuto garbę ir pareigą pareikšti: "Ir aš lietuvis, lietuvis, esu tokios pat kilmės kaip ir Darius - Girėnas." Darius ir Girėnas tapo lietuvių žadintojais ir negėstaijomis idealų prošvaistėmis.

Vyskupas M. Reinys pasakė, jog LITUANIKOS žygis - tai šūkis naujoms Tėvynės jėgoms, kad Tėvynei reikalingi sumanymų kūrini, drąsūs, pasiaukojantieji pasiryžėliai. Kun. M. Krupavičius pareiškė, jog Dariaus - Girėno žygis - tai galingas prožektorius, kuris nušvietė didžiulias lietuvių tautos galias. Dr. J. Leimonas pabrėžė, jog Dariaus - Girėno žygis - tai naujas lietuvių tautos galios griaustinis, kuris sudrebino pasaulį: tai naujas mūsų tautos jėgų žaibas; iš čia kartų kartos jėgų sėmsis naujiems laimėjimams. Karo Muziejaus lankytojas generolas Nagevičius primindavo, jog čia kalba i mus tauriausio kraujo apšlakstyti LITUANIKOS griaučiai, tautos nemirtingųjų sūnų likę žemėlapiai, kompasai; tie kompasai yra tikrojo lietuvių tautos istorinio kelio, ir pasiryžimo kompasai; kaip Darius-Girėnas nugalėjo didžiulius vandenynus - taip mažoji tauta savo pasiryžimu irgi gali nugalėti didelius priešus.

Pavergtoje mūsų tėvynėje gimę lietuviai-ės daug žino apie Dariaus ir Girėno žygius, nuopelnus Lietuvai, baisingą mirtį, heroizmą. Iš jų semiasi dvasinės stiprybės. Tuo labiau laisvame pasaulyje gyvenę lietuviai su savo organizacijomis ir veiksniais turėtų semtis dvasinės stiprybės iš dviejų Sparnuotų Lietuvių, kurie sukrėtė ne tik savo tautą, bet ir visą pasaulį, kuris su pagarba nulenkt savo galvas prieš Didvyrių Tautą - Lietuvą. Ypač šiame, 50 metų praėjus po tos tragedijos, privalome įrodyti, kaip mes mylime Darius-Girėną, ir kaip jų heroizmą bei auką įvertiname.

Petras Jurgėla

DARIUS IR GIRĖNO TRAGIŠKAS LAIMĖJIMAS

Stebint aviacijos vystymosi procesą iš istorinės perspektyvos, atrodo, jog Ch. Lindbergho translatinis skridimas buvo moderniosios aviacijos pažangos pradžia. Jo drąsus ir pavoingas žygis padarino aviacijos entuziastus užkariauti oro erdves, ir paantrinti ar net pagerinti Lindbergho pasiekimą.

Matoma, panašios mintys veržėsi jauno, drąsaus ir ryžtingo lietuvio lakūno Stepono Dariaus galvon, kai jis giminių kviečiamas, paliko Kauną ir atvyko Chicago. Čia jis bandė pritaikyti Lietuvoje įgytą lakūno profesiją, bet mintis pakartoti ar net pagerinti Lindbergho laimėjimą jam nedavė ramybės. Jis jautė, jog Lietuvoje įgytas lakūno profesinis pasiruošimas yra pakankamas. Gi ryžto bei energijos nugalėti pavojus, susijusius su panašaus žygio įvykdytu, jam netrūko. Tokiu žygiu jis svajojo išgarsinti Lietuvos vardą visuose pasaulio žemynuose.

Tokias mintis man dėstė S. Darius, atvykęs i Lietuvos konsulatą Chicagoje. Nors Dariaus dėstomas projektas man atrodė patrauklus ir jo argumentai, remiami ryžtingu entuziazmu bei gimtojo krašto meile, buvo žavingi, tačiau tokio žygio įvykdymas atrodė utopija, išplaukiančia iš Lietuvos patrijoto vaizduotės.

Kai po kiek laiko vėl sutikau Darius, jis ir vėl man dėstė apie asavo planuojamą žygį, bet jau turėjo konkrečių duomenų savo planui įvykdyti. Jis buvo susipažinęs su Amerikos lietuvių lakūnu Girėnu, kuris sutikęs prisidėti prie šio rizikingo projekto skristi i Lietuvą. Jiedu jau buvo įsigiję ir lėktuvą, kuris, deja, nebuvo pritaikytas panašiai misijai. Darius prašė padėti jam suorganizuoti lėšas, reikalingas paruošti lėktuvą translatiniam skridimui.

Man buvo žinomas Amerikos lietuvių dosnumas. Buvau įsitikinęs, kad patiekus realų ir Lietuvai naudingą projektą, surinkti reikalingas lėšas nebūtų sunku.

Visuomenės nusiteikimui patirti, i konsulatą buvo sukviešti įvairių politinių srovių atstovai bei laikraščių redaktoriai, kuriems Darius su bendraminčių Girėnu išdėstė savo projektą. Susirinkusieji pripažino, kad toks žygis būtų Lietuvai naudingas, tačiau pradžioje didelio entuziazmo neparodė. Po ilgesnių svarstymų atstovai vis dėlto nutarė Dariaus ir Girėno translatinio skridimo projektą remti ir plačiosios visuomenės mases prašyti prisidėti finansiniai prie šio žygio įvykdymo. Šis nutarimas buvo abiem mūsų lakūnams savotišku laimėjimu, nes užkirta kelią straipsniams, prieštaraujantiems skridimo idėjai.

Skridimo finansavimo darbas buvo pradėtas, kai skridimo rėmėjų komiteto sekretorium buvo pakviestas Petras Jurgėla. Jam teko vesti platų susirašinėjimo darbą su visomis lietuviškomis kolonijomis.

Šio žygio paramai buvo sudarytas planas kreiptis i labiau pasiturinčius tautiečius. Darius pasiūlė ruošti aviacijos dienas, i kurias būtų kviečiama plačioji visuomenė. Jo idėja atrodė gana originali.

Pirmoji aviacijos diena buvos suruošta aerodrome, esančiame prie 87-os ir Harlem Avenue sankryžos. Susirinko didokas skaičius lietuvių. Nors drąsulių paskraidyti atsirado nedaug ir pelnas buvo menkas, tačiau užsiibrėžtas tikslas buvo pasiektas. Atskiroms grupėms Darius prisistatė, kaip lakūnas atvykęs iš Lietuvos, pasiryžęs netolimoje ateityje kartu su Girėnu skristi i Lietuvą.

Vėliau ir kitose lietuviškose kolonijose buvo ruošia

mos panašios aviacijos dienos, pajvairinant aerobatika ir šokimais parašytu. Translatinio skridimo idėja garsėjo ir už poros mėnesių nebuvo lietuvių, kuris nebūtų žinojęs apie Dariaus ir Girėno planuojamą žygį.

Visuomenė palaipsniui įsitikino, jog mūsų lakūnų planuojamas žygis nėra kokia nors avantiūra, bet rimtas projektas, vertas dėmesio ir paramos. Pradėjo plaukti gausesnės aukos, kurios leido lakūnams pradėti pagrindinį lėktuvo paruošimą skridimui.

Užbaigus lėktuvo perstatymo darbus, turėta neapmokėtų sąskaitų. Tik per atsiveikimo vakariene Dariaus ir Girėno draugai bei skridimo entuziastai galutinai užbaigė skridimo finansavimo darbą, tuomi atpalaiduodami lakūnus nuo įkyrios skolų naštos.

Prieš išskrendant iš Chicago, Darius buvo atvykęs i konsulatą, kur paliko savo garsųjį Skridimo Testamentą. Tai buvo paprastas Dariaus rašytas ir taisytas rašinys, nedaras formalus dokumento įspūdžio, bet jo turinys ir dvasia tikrai atvaizdavo skridimo tikslą - pasitarnauti Lietuvai, sukeliant priaugančios jaunosios kartos eilėse troškimą dalyvauti drąsesniuose bei kilnesniuose žygiuose.

Giminių bei draugų palydėti, lakūnai i New Yorką išskrido gegužės mėnesio pradžioje. Istoriniam žygiui i Lietuvą pakilo liepos 15 dienos rytmetį.

Chicagoje 1933 metais vyko Pasaulinė paroda. Lietuvai buvo taip pat gavusi oficialų kvietimą parodoje dalyvauti, tačiau dėl stambių išlaidų nuosavo paviljono neturėjo. Ryžtingi lietuviai buvo gavę iš parodos vadovybės sutikimą liepos 16 dieną suruošti Lietuvos dieną. Tą dieną parodos dalyviai spietėsi apie estradą, norėdami gauti smulkesnių žinių apie lietuvių lakūnus. Sensacijų ištroškusi amerikiečių spauda pirmuose puslapiuose skelbė apie šį istorinį Dariaus ir Girėno žygį.

Konsulato telefonai veikė be pertraukos, atsakinėjant i paklausimus apie skridimo organizavimą ir jo eigą. Visą naktį ir sekančią dieną teko budėti ir atsakinėti i nesibaigiančius klausimus. Smulkesnių žinių apie lakūnus surinkimui, Associated Press žinių agentūra buvo i konsulatą atsiuntusi savo atstovą.

Žinių apie skridimo eigą nebuvo, nes LITUANICA radijo neturėjo. Vilčių, kad laivai Atlanto vandenyne pastebėtų skrendančią LITUANICĄ, buvo maža, nes mūsų lakūnai buvo pasirinkę šiaurinį, laivų mažai naudojamą kelią.

Vėliau, kai mūsų apskaičiavimu lakūnai jau buvo nuskridę apie 1500 mylių, Assoc. Press pranešė, jog pagal gautus meteorologinius pranešimus, Atlante išsivystė vidutinio stiprumo audra. Ši žinia prislėgė skridimo entuziastų nuotaiką. Liepos 17 dieną Reuterio žinių agentūra paskelbė, jog Pamaryje, netoli Soldino miestelio, miške buvo atrastas dar neišaiškintos kilmės sudužęs lėktuvas Kilo įtarimas, jog tai galėjo būti LITUANICA. Už kelių valandų buvo gautas šios tragiškos žinios patvirtinimas. Gi

li gedulo skraistė apsiautė Amerikos lietuvius. Jie liūdėjo, kad tas nugalėjimas baigėsi tragedija, įvykusia taip arti Lietuvos sienų. JAV spauda pirmuose puslapiuose talpino žinias apie įvykusių nelaimę ir žemėlapiuose vaizdavo LITUANICOS skridimo kelią, nurodyma jos sudužimo vietą.

Šis tragiškas laimėjimas, suteikęs Lietuvai teigiamą atgarsį visame pasaulyje, stipriai paveikė Amerikos lietuvių tautinę sąmonę. Užuojaus ir pasididžiavimo pareikimai plaukė iš visų Amerikos lietuvių kolonijų. Buvo gauti pasiūlymai organizuoti naują, antrąjį translatinį skridimą, steigiami lakūnų paminklams statyti komitetai, padidėjo ekskursijų i Lietuvą skaičius, buvo ruošiamos jaunųjų sportininkų bei dainininkų išvykos i Dariaus ir Girėno tėvynę. Atgijo laiko dulkių apneštas nuoširdus lietuvių patrijotizmas ir sumažėjo vidiniai, politiniai bei ideologiniai ginčai. Pralietas lakūnų kraujas nešė ir tebeneš sodrų tautinį vaisingumą, paremtą Dariaus ir Girėno garbingu žygiu bei jų tragišku laimėjimu.

Antanas Kalvaitis

(buvęs Lietuvos konsulas Chicagoje)

Isigykite Žemėlapius

Lietuvių Šaulių Sąjunga Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugija kviečia įsigyti du vertingus Lietuvos žemėlapius:

1. Po daugelio metų triūso, įvairiausių pasitarimų, pagaliau Algirdas Gustaitis leido išspausdinti jo parengtą Lietuvos žemėlapi 1: 1.000.000 mastelio. Jį braižė Kęstutis Stropus. Aplink žemėlapi atspausdinti 14-kos Lietuvos miestų herbai, specialiai šiam žemėlapiui parengti dail. prof. Telesforo Valiaus.

Žemėlapis su pakraščiais yra 37 iš 32 ir ketvirčio colių. Pasiimant kainą tik \$10(US), siunčiant žemėlapis nesulankstomas, susidaro atskiros išlaidos (su persiuntimu \$12 (US)).

2. G. Mercatoriaus parengtas Lietuvos žemėlapis išspausdintas 1595 m. Jis su A. Gustaičio paaiškinimais išleistas 1971 m. Los Angeles, Cal. Antrą laidą išleido Lietuvių Istorijos D-ja 1982. Pasiimant-\$5(US), su persiuntimu-\$6(US).

Abu žemėlapiai atspausdinti ant gero popieriaus. Užsisakyti per A. Gustaitį, 7946 W. 4-th St. Los Angeles, CA. 90048. USA.

Vilnius Records

PRIVATE COLLECTION

A DIVISION OF LES PRODUCTIONS A LA PORTEE INC

TAU MAMA

Įrašas padarytas 1984 m. Lietuvoje. Šis ansamblis atlieka

dainas, kurias dainavo mūsų tėvai bei seneliai naujoje interpretacijoje.

Tas suteikė dainoms naują atspalvį, kuri su malonumu klausys anūkai.

Plokšteles galima užsisakyti žemiau duotu adresu. Kaina \$10.00 U.S.

Kioskai, radijo stotys ir laikraščių administracijos pagal skaičių užsakyti plokštelių gauna skirtingą procentą.

Užsisakant nuo vienos iki devynių plokštelių ----- 15%

Užsisakant nuo dešimt iki devyniolika " ----- 20%

Užsisakant nuo dvidešimt ir daugiau " ----- 25%

UŽSISAKANT, PRISIŪSKITE ŠIĄ ATKARPĄ :

Prašau atsiųsti _____ Plokštelių " TAU MAMA "

Vardas ir Pavardė _____

Adresas _____

Miestas _____

Valstybė _____

Pašto kodas _____

Priedu: \$ _____ / įskaitant persiuntimui

2127 rue Guy, Montréal, Québec, H3H 2L9, (514) 849-6722, 844-1049

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

ARKTINEJE NAVIGACIJOJE TURI DALYVAUTI IR LIETUVOS JŪRININKAI

Kaip rašoma, Lietuvos jūrų laivininkystės kolektyvas privalo dalyvauti pavoje ar arktinėje navigacijos tarnyboje. Pirmieji du motoriniai jau išplaukė iš šiaurinio Igarikos uosto į Ispaniją, gabendami apie 10.000 kūbių metrų metropjautos miško medžiagos. Šiemet šioje prekybinėje navigacijoje dalyvauti turi 22 Sovietų respublikos. Užsimoję pergabenti 220.000 kūbių metrų Sibiro medienos.

Kokiose sąlygose ten dirbama-aprašo vaizdžiai Igariką pažinęs lietuvė Elena Jūciūtė, buvusi Sibiro tremtinė.

Vietiniuose aprašymuose irgi pažymima, kad šiaurės jūrų keliai-sunkūs ir apleidusiems laivams, nors ir su ledlaužių pagalba, tenka plaukti itin "sudėtingomis meteorologinėmis sąlygomis".

Apie heroiską jūrinių kareivių, ypač priverčiant atlikti sunkiausius darbus sunkiausiose sąlygose aprašymus randame serijoje HOMO SOVIETICUS, kuri tęsiama "Nepriklausomos Lietuvos" 3 psl.

Didelę tokio heroizmo dalį turėjo pernešti ir dar neša pavergtieji tremtiniai, kurie visai nepriklauso jokia prasme nei Sibirui, nei jį valdantiems.

LIETUVOS OPEROS SOLISTAI RYGOJE

Sol. V. Noreika ir E. Kaniava, I. Milkevičiūtė ir A. Stasiūnaitė seneniai gastroliavo Rygoje, kur dainavo pagrindines roles "Otello" operoje. Dirigavo V. Viržonis. Pavasarį šiuos vaidmenis atliko svečiai Vilniuje, iš Rygos.

V-TOJI PABALTIJOS FILATELIJOS PARODA

"Baltfil-84" filatelijos paroda buvo atidaryta Vilniuje, Profesorių Kultūros Rūmuose. Buvo eksponuojama 65 kolekcijos. Čia pasirodė ir Leningrado miesto bei Kaliningrado srities filatelistai.

IŠ VILNIAUS ISTORIJS

Kiek galima spręsti iš viduramčių liekanų, Vilnius bus turėjęs daug vertingų kūrinių gotikos periode. Deja, jų nemokėta kaip reikiant branginti bei išsaugoti. Mat, lietuviai visados sirgo ir tebeserga mados liga. Praslinkus viduramčiams, tuojau imta visa renesansinti, paskui barokinėti, vėliau rokokinti, pagaliau klasikizuoti bei modernizuoti. Atsiminkime, kad vienas Vytautas pastatė apie 30 bažnyčių. Jos visos turėjo būti papuoštos tinkamais ornamentais ir reikmenimis, bet jų likusių nedaug teturime, kadangi juos pakeitė kiti stiliai. Prie to prisidėjo ir gaisrai: Juk Vilnius lygiai garsus savo gaisrais, kaip ir menu, o ugnis nestoją prieš meno kūrinius. Olandų keliauninkas G. de Lamo, 1414 m. lankęsis Vilniuje rašo, kad miestas buvęs medinis, o dažni gaisrai jį pavertę pelenais. Pilis gi sunaikinę karai, o jų mobiliarą nusinešdavę priešai, kaip teisėtą karo grobį.

(Iš K. Jasėnas, 1940 m. "Vilniaus Gotika")

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

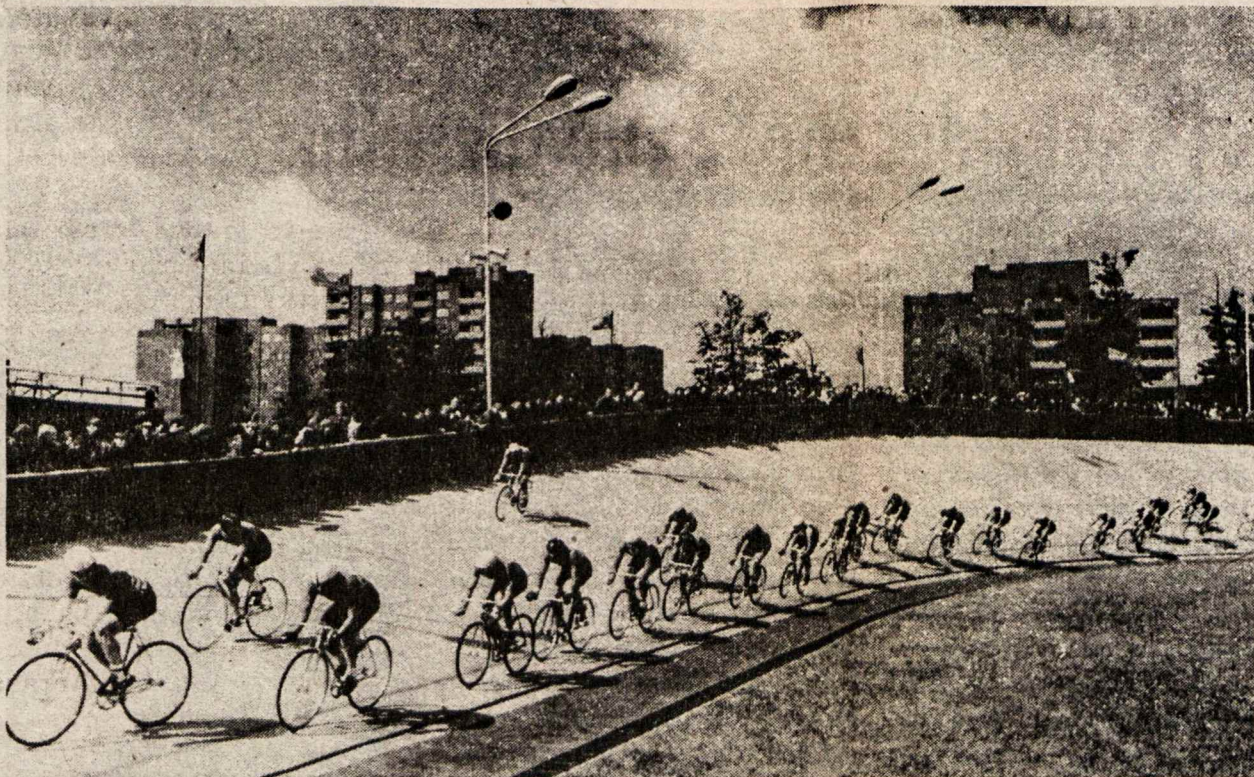
JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSU

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606
Jonui R.: 337-8637

KALBEKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA
GRAZIAUSIU IR SENIAUSIU KALBU - LIETUVISKAI!

Klaipėdos dviračių take dažnai vyksta tarptautinės dviračių lenktynės. Šiemet jas laimėjo G. Umaras.

MIRĖ SOLISTĖ PROF. ALEKSANDRA STAŠKEVIČIŪTĖ

sulaukus 85 m. amžiaus, staiga mirė pasižymėjusi operos solistė ir dainavimo pedagogė Aleksandra Staškevičiūtė. Ji buvo pirmoji solistė gavusi sovietinį pagerbimą-nusipelnusios artistės garbės titulą.

Gimusi darbininkų šeimoje, ji nepriklausomybės laikais galėjo išvykti į Pragę tobulintis dainavime. Ten ji baigė konservatoriją 1930 m. ir grįžus į Lietuvą, buvo priimta soliste į Kauno Valsybės Teatrą. Buvo puius balsas ir pasižymėjo vaidybiniais gabumais, sukūrė visą eilę žymių vaidmenų.

KOPŪSTŲ IR ŽALIŲ PIPIRŲ ŠALOTOS

Esamę paskendę rudens gėrybėse-įvairių daržovių kupetose. Keletas pasiūlymų patiekalus: 1 nedidelė kopūsto galva, 1 raudonas ir 1 žalias pipiras, 1 rūgštus obuolys, 3 šaukštai obuolinio acto, 2 šaukšteliai cukraus, 1 šaukštelis maltų kmyrų, 1 kiaušinio trynys, 1/2 puodelio aliejaus, 1 šaukštas sukapotų šviežių mėtų lapų arba sudžiovintų, 1/2 šaukštelio druskos ir maltų pipirų pagal skonį.

Supjaustyti kopūstą į keturias dalis, išimti kotą. Supjaustyti labai plonai. Perpjauti pipirus per pusę, išimti sėklas ir labai plonai supjaustyti. Nulupti obuolį ir rupiai sutarkuoti.

Išmaišyti didokame dubenyje actą, cukrų, kmyrus ir kiaušinio trynį, įsukti aliejų, išmaišyti kol viskas sutirštėja.

Pridėti kopūstą, pipirus ir obuolį. Išmaišyti. Priberti mėtų, druskos ir pipirų. Paduoti valgiui šaltą patiekalą. (4-6 porcijoms)

BAKLAŽANAI IR PAMIDORAI
4 nedideli baklažanai (eggplants)
4 kiaušiniai
1 šaukštas nesūdyto sviesto

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVISKŲ LIAUDIES
PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO IR JUMORO IR IŠMINTIES!

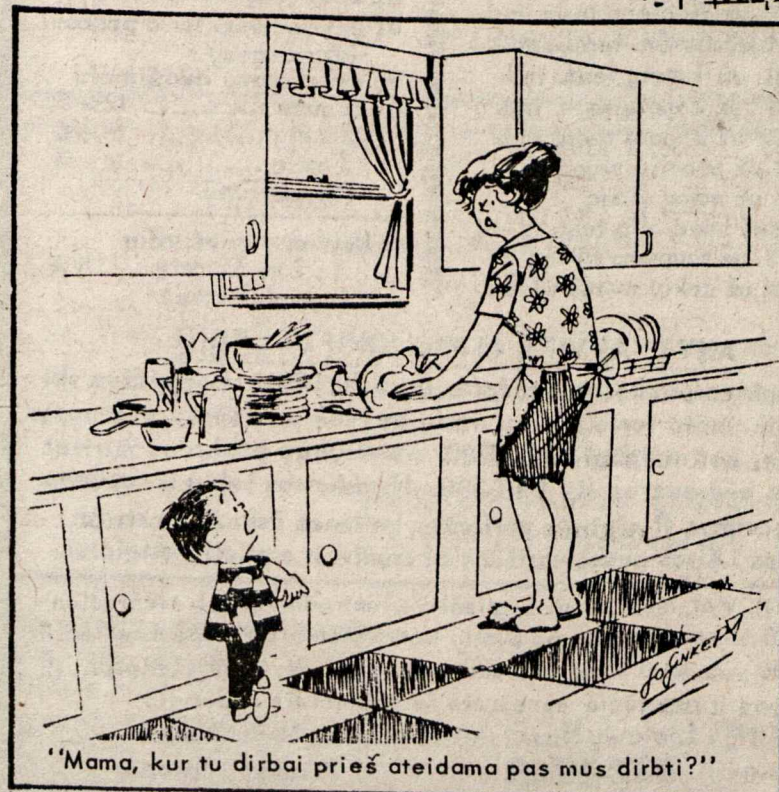
CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENI NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KREIVI VEIDRODŽIAI

KAIP TVARKYTIS SU IKYRIU KOMPANJONU?

Įkyrumo įprotis gali sugadinti bet kokius gerus santykius tarp artimųjų, taigi tarp vyro ir žmonos. Keletas patarimų, kaip tvarkytis su įkyrumu:

- Susitark su įkyruoliu-le, kad atliksi kaikuriuos darbus per tam tikrą laiką, jeigu nustos tau apie tai įkyriai priminti. Vienas vyras pasakė savo žmonai, kad jis viską atliks, ką reikia savaitės laiko, jeigu ji tik padarytų sąrašą tų darbų ir per tą savaitę apie tai nebekalbėtų. Jis buvo rimtai pasiryžęs tai padaryti ir parėjęs namo po darbų, buvo tikrai patenkintas ir su malonumu atliko visus kitus reikalus.

- Užrašyk ant juostelės, kaip skamba įkyruolio sakiniai. Labai dažnai toks asmuo visai nenutuokia, kaip jo kalbėjimas skamba, kol tikrai pats to neišgirsta, ir tikrai panori pakeisti savo įkyraus kalbėjimo apie tą patį būdą.

- Parodyk tokiam įkyruoliui, kad dalykus galima atlikti be tokio "pielavojimo". Įkyruoliui išvykus atostogų ar išėjus į ligoninę, kitas asmuo dažnai atlieka visus darbus, kurių nepadarydavo įkyruoliui nuolat apie juos kalbant.

- Aptarkite būdus, kaip sustabdyti įkyravimą. Pavyzdžiui, vietoj atsiktus žodžiais, paliesk kito asmens ranką ir pasakyk, kad tu blogai jautiesi, kai vyksta tokie bjaurūs ginčai. Pasiūlyk ramiai aptarti problemą.

- Klausykis atidžiai, ką sako tavo vyras ar žmona. Jeigu jūs nesiklausote, ar tik pusiau klausotės, ką jums sako jūsų partneris-nerė, tai tas asmuo dar labiau susierzina ir įproja į "pielavojimo" įprotį.

- Pagirk savo vyrą ar žmoną, kai to užsitarnauja, tai turėtų bent dalinai sumažinti įkyravimą. Pasakyk, kad įvertini, ką jie yra padarę.

Tokius patarimus duoda dr. Carlfred Broderick, sociologijos profesorius Californijos Universitete.

ASMENINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir pakeitimų siuntiniams į Lietuvą siųsti, nuo dabar maitą už dovanas turės sumokėti patys siuntinių gavėjai. Siūlome ir toliau pasinaudoti mūsų patyrusiu ir praktišku tarpininkavimu.

KALĖDINĖ DOVANA SIUNTINYS Nr. 4 — 1984 m.

1 vyriškas arba moteriškas megztinis, 1 vyriški išieginiai marškiniai, 1 bliuskutė, 2 poros vyriškų kojinių, 2 poros moteriškų nailoninių kojinių, vilnonė arba šilkinė gelėta skarelė, 40 anglišų arba amerikoniškų cigarečių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. grynos pupelių kavos, 1 pora džinsinių kelnų, denim arba rumbuoto aksomo, firmų "Wrangler" arba "Levis", 1 vyriška arba moteriška žieminė striukė - anorak.

Sio siuntinio kaina su pašto ir dokumentų sutvarkymo išlaidomis ... \$ 275.00

Jei kas pageidauja, gali ir pats sudaryti siuntinį savo nuožiūra iš pageidaujamų Lietuvoje dalykų, kuriuos žemiau išvardiname:

Sportiniai batai, vyriški arba mot. firmos "adidas" ...	\$ 40.00
siuntinyje gali būti 2 poros	\$ 67.00
Sportiniai batai "olympus"	\$ 28.00
2 poros	\$ 55.00
Sportiniai kostiumai firmos "adidas"	\$ 46.00
2 - veji	\$ 67.00
Sportiniai kostiumai firmos "olympus"	\$ 78.00
2 - veji	\$ 54.00
Džinsinės denim arba rumbuoto aksomo kelnės	\$ 29.00
Žieminiai moteriški ilgi batai su šiltu pamušu	\$ 110.00
Normalūs vyriški arba moteriški geri batai	\$ 55.00
Vyriški kostiumai	\$ 185.00
Moteriški kostiumeliai	\$ 130.00
Vyriški arba moteriški megztiniai	\$ 38.00
Vyriški išieginiai marškiniai	\$ 22.00
Moteriškos bliuskutės	\$ 22.00
Vilnonės arba šilkinės skarelės	\$ 9.00
Vyriškos arba moteriškos striukės - anorakai	\$ 100.00

Sudarant siuntinį savo nuožiūra, reikia pridėti pašto ir apdraudos išlaidoms padengti \$ 48.00.

Siunčiame pramogines ir kitokias muzikos plokšteles. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & Co.
(Z. JURAS)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT BR1 4HB, ENGLAND.

TEL. 01 460-2592

NAUJA TVARKA GALIOJA NUO DABAR!

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

10 1/4 % už 90 dienų term. ind.
10 1/4 % už 6 mėn. term. ind.
11 1/4 % už 1 metų term. ind.
11 1/4 % už 2 metų term. ind.
12 % už 3 metų term. ind.
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
9 % už specialią taup. s-tą
8 1/4 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12 1/2 %
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 12 1/4 %
2 metų 13 1/2 %
3 metų 14 %
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų... 11 1/2 %
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 40 MILIJONŲ DOLERIU

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75 % įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. iki 8 v. v.; šeštadieniais - nuo 9 v. r. iki 1 v. p. p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: **532-8723** Toronto, Ontario
ir **532-1149** M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 24 MILIJONŲ DOLERIU

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9-12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indelius .. 10 1/4 %
180-185 d. term. ind. 10 1/4 %
Term. ind. 1 metų 11 1/4 %
Term. ind. 2 metų 11 1/4 %
Term. ind. 3 metų 12 %
Pensijų s-tą 10 %
Spec. taup. s-tą 9 %
Taupomųjų s-tą 8 1/4 %
Depozitų - čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo 12 1/2 %
Mortgičius nuo 11 1/2 - 14 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9:30-1:00 p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS -

NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

YPATINGAS KONCERTAS LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIME

LAPKRIČIO 25 d., 3 val.
p. p. Toronto Lietuvių Namuose Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjime pasikaitą skaitys prof. R. VAŠROKAS.

Koncerto programą atliks 30-ties asmenų orkestras ESTONIA ir kartu su juo sol. A. Simanavičius.
Po minėjimo - kavutė
KL B Toronto Apylinkės Valdybos pakviesta šį minėjimą rengia ir visus dalyvauti kviečia Vl. Pūtvio Šaulių Kuopa.

OLANDIŠKI LIETUVIAI

Olandija

Olandija, oficialiai olandiškai vadinama KONINKRIJK der NEDERLANDEN, randasi Vakarų Europoje. Olandija yra konstitucinė monarchija. Plotas - 41.180 kvadr. km. žemės 38.022 kvadr. km. Pagal paskutinį 1975 m. gyventojų surašymą

- 13.681.000 gyventojas.

Sostinė - Amsterdamas su daugybe vandens kanalų ir apie 748 tiltais. Tautinės mažumos sudaro tik 1.2%. Valstybės vėliavos spalva raudona, balta, mėlyna, horizontaliai išdėstytos. Oficialiai - dvikalbė valstybė (olandų ir flamų), su keliolika

dialektų.

Krašto žemės paviršius randasi žemiau jūros vandens, vietomis iki 6 metrų. Valstybės galva - karalienė. Tautos himnas - Wilhelmus van Nassuwe.

Jūra ir Legenda

Olandiją supa šiaurės vakarų audringos bangos. Rytuose - Vokietija, pietuose - Belgija. Nuo pat pradžios olandų iškūrimo toje Europos dalyje, jos gyventojai naudojo įvairias priemones apsaugoti gyvenamuosius žemės plotus nuo jūros potvynių. Visa krašto jūros siena yra apsaugota uolos, akmenų, cemento ir kitomis medžiagomis nuo audringos jūros.

Olandija savo krašto žemės plotą didina iš jūros pusės, kurios dalį kartas nuo karto nusiausina. Gyventojų tankumas Olandijoje - 333 gyventojai 1 kvadratiniam km. Vienu metu prieš I-ąją Pas. Karą Olandija buvo išplėtusi savo valstybės imperijos plotą virš 60 kartų didesnę už savo valstybę. Savo laikų Olandija yra buvusi jūros galiūnas...

Olandijos žemės paviršius nuo jūros, sudaro jai netikėtų pavojų. Dirbtinos sienos ir užtvarkos nevisada atlaiko pasipiktinusios jūros audringas bangas. 1953 m. už jūros žemių savinimosi, jūrą pralaužė dirbtiną sieną ir užtvindė didelį krašto žemės plotą. Tada žuvo 1.800 žmonių ir apie 70.000 nukentėjo nuo potvynio. Po tos nelaimės Olandijos inžinieriai pastatė naują modernišką užtvarką, vadinamą "Delta Plan", kuri iki šiol atsispiria jūros vandens nuolatinei atakai.

Sakoma, kad vieną audringą naktį, mažas berniukas, gyvenantis netoli apsauginės nuo jūros sienos, vadinamos "dikės", pastebėjo joje plyšį ir sruvenantį jūros vandenį. Kad jo kraštą neužpiltų vanduo, jis tą pavojingą plyšį užkišo pirštu. Atvykusi ryte pagalba užtaisė tą plyšį. Jo didvyrišką pasielgimą išgelbėjo kraštą nuo potvynio ir pražūties. Mažas berniukas tapo Olandų tautos didvyriu.

Toji puiki legenda, olandiški sūriai, tulpės, malūnai, kanalai, tiltai, klumpės - tai olandų tautos pasididžiavimas ir istorija.

Dabar prisidėjo jaunimo grupė, olandiški "lietuviai",

kurie pasirodo su koncertais, su lietuvių liaudies dainomis Olandijoje ir kitose valstybėse. Tas jaunų olandų užmojis gali tapti Olandijos istorijos dalele. Tai labai didelis Lietuvai pasitarnavimas. Tai Lietuvos vardo garsinimas. Jų pasiryžimą turime visapusiškai remti.

Olandiška "DAINOS" Grupė

Toji grupė - tai jaunesnio amžiaus jaunuoliai ir merginos. Pagal spaudos žinias, ši entuziastų grupelė atsirado atsitiktinai. Amsterdamo, Olandijos sostinėje, lietuvių bendruomenės veikėjas I. Kaplanas atsitiktinai susitikęs savo pažįstamą jauną olandą Jan Sleumer išsitarė, kad neužilgo vyks lietuvių suvažiavimas Olandijoje, kad jam reikia prisidėti prie paruošimo suvažiavimo koncertinės programos...

Kaip ten iš tikrųjų buvo, tiksliau, gal būtų, sužinosime vėliau. Jan pasigyrė Kaplanui, kad jis su ansambliu suvažiavime turi atlikti keletą lietuviškų dainelių. Taip ir atsitiko. Sausio 23 d. 5 asmenų grupelė suvažiavimo programoje atliko 3 lietuviškas dainas keturiomis balsais. Jų buvo 5, jiems per trumpą laiką buvo dar nepavykę surasti tinkamų "lietuviškų" savanorių.

I. Kaplanas yra vienas iš olandiškojo DAINOS lietuviškai dainuojančio ansamblio lietuviybės šaltinis. Dėka jo, ansamblis gana gerai tarė lietuviškuosius dainų žodžius. Jam priklauso didelė padėka.

Man teko sužinoti iš Jan Sleumer laiško, rašyto iškvietai JAV, kad Kaplanas yra sukuręs Olandijos DAINOS "lietuviškam" ansambliui pagerbti eilėraščių, pavadintą "Daina". Tas eilėraščių buvo paskelbtas laikraštyje "Europos Lietuvis", Anglijoje. Štai keletas to eilėraščių ištraukų: ... Štai prieš mus būrelis Amsterdamo jaunųjų. Jie čia gimę, čia auge, net nematę mūsų krašto... Tie olandų jaunuoliai priglaudė dainą lietuvišką dainą. Čia atklydusią kaip tremtinę, atkeliavusią į mūsų dieną iš amžių pačios glūdimos. Per istorijos kryžkelius. Per karus ir gaisrus. Per kančias... ir vargus... Kaplanas eilėraščių baigia... Amsterdamo "Dainos" ansambliui sušukim griausmingą "Valio."

DAINOS dainininkai su dirigentu Paul de Boer. Apačioje kairėje - LN Vyrų Būrelio pirmininkas V. Kulnys.

DAINA Toronte

Toronto Lietuvių Namų Vyrų Būrelio iniciatyva š. m. spalio 20 d., šeštadienį, 7 val. v. įvyko olandų Amsterdamo "Dainos" lietuviškų liaudies dainų koncertas. Į jį atsilankė virš 400 klausytojų. Rengėjai pradėjo baigiamosi, ar jie nėra padarę klaidos, kviesdami "neaiškų" vienietį koncertui. Atsilankiusių skaičius ir vėliau jų pasisakymai pradžioje rengėjus už jų įdėtus vargus ruošiant šį vakarą.

Olandų ansamblį DAINA sudaro 8 asmenys: 4 vyrai ir 4 merginos. Du sopranai - Marjolein Sprengers ir Margie Grooff. Du altai - Esther den Brinker ir Betty Hund. Du bosai - Gosse Taekema ir Han de Winde. Vienas tenoras - Jan Sleumer ir muz. studentas dirigentas ir vadovas Paul de Boer. Grupės dalyvių amžius 20-38 m.

Pasaka "Daina ir Rimantas"

Atlikto koncerto - montažo turinį programa taip skelbia: "Dainomis ir pasakojimu atvaizduojamas dramatiškas vaizdas iš senovės. Ši pasaka, paįvairinta skaidrėmis ir kaukėmis, įtraukia meilę, melancholiją, karą, raudojančias moteris ir kaimo švenčių. Mes dainuojame dainas, daugumoje keturiomis balsais, suartines bei raudas. Bus

grojama skudučiais".

Ansamblis atliko 25 liaudies daineles. Kiekviena iš jų prieš ją dainuojant, buvo paaiškinta, nupasakotas jos turinys ir reikšmė. Iš tų 25 dainų, Paul de Boer harmonizavo 5 - kias. Štai jos: "Siuntė mane motinėle", "Klevėlis", "Susvarscyk, anteile", "Mylėjau mergelę", "Oi žibū žibūrėlis". Harmonizavimą talkininkavo ir Jan Sleumer. Dainų aiškinimą atliko Rastis Vytenis iš Chicagos. Skaidres, pritaikytas prie pasakos, rodė Vyt. Baleška, taip pat iš Chicagos. Reikia pasakyti, kad skaidrių rodymas nebuvo pritaikytas prie scenos šviesų. Jos neturėjo ryškumo, buvo vos matomos. R. Vytenis ir Vyt. Baleška samdytu sunkvežimėliu atgabeno ansamblį iš Chicagos į Torontą. Sekmadienį nugabeno olandus į Detroitą.

Tai mūsų jaunimo, Rasučio, Sigitos pastangos, kad išseivijos lietuviškoji bendruomenė turėjo progos pamatyti ir pasiklausyti dainuojančio Olandijos jaunimo lietuviškai.

Toronto lietuviai yra dėkingi Toronto Lietuvių Namų Vyrų Būreliui už įdomų, retą koncertą ir vakaro parengimą. Stepas V a r a n k a

AUDRA
Travel
KVIEČIA SUTIKTI
SV. KALĖDAS IR
NAUJUS METUS SU GIMINĖMS

Lietuvoje ir Australijoje

16 DIENŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ
GRUODŽIO 21 - SAUSIO 6

Su "Air France" 10 naktų Vilniuje, 1 diena Kaune, 2 dienos Maskvoje, 2 naktys Paryžiuje, Kelionės kaina iš Toronto \$1,824 kanadiškais arba \$1,399 JAV, iš Montrealo - kanadiškais \$1,794 arba \$1,376 JAV.

23 DIENŲ KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ
GRUODŽIO 19 - SAUSIO 11

2 dienos Havajuose, 16 - Australijoje, 3 - N. Zelandijoje, 2 FIDŽI saloje. Bilieto kaina iš Toronto - \$2,213 kanadiškais.

Jau priimami užsakymai pirkti šventines dovanas giminėms Lietuvoje.

Sutvarkomi dokumentai iškviestiems.
Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas

Smulkesnės informacijos teikia
AUDRONĖ arba JÜRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris - 2159872

DRESHER

INSURANCE &
REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais 9 v. r. - 12 v. p. p.

Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

* Namų - Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais

bet kur pasaulyje skambinti:

1551 Bloor St. W.

TORONTO, Ont.

M6P 1A5 Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
"TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santapus 9%
kasd. palūkan. už sant. 8 1/2%
term. indėlius 1 m. 12 1/4%
term. indėlius 3 m. 12 1/2%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 11%
(minimum \$ 5,000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 12 1/2%
asmenines paskolas .. 14%
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santapų
dydį iki \$ 2,000.
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 10,000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 19 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v. r. iki 7 v.v.,
Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais uždaryta.

hamilton

RUOŠIAMAS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba ir L. Š. S. T. "Maironio" Kuopos V-ba, bendromis jėgomis, rengia Lietuvos kariuomenės, karių, savanorių, šaulių, partizanų ir visų kovotojų už tėvynės laisvę MINĖJIMĄ, kuris įvyks š. m. LAPKRIČIO mėn. 24 d., šeštadienį, 130 Frood Rd., Ukrainiečių salėje. Pradžią 6 val. v.

Meninė programą atliks sol. Linda Mairionytė (iš Toronto). Bendra visų vakarienė, veiks turtingas baras, loterija ir kt. Gera muzika.

Kviečiami visi lietuviai dalyvauti ir pasikviesti draugų bei svečių.

"ANTRAS KAIMAS" HAMILTONE.

Hamiltoniečiai ir apylinkių lietuviai turės progos pamatyti žinomą Chicago's Jumoristinių teatrą ANTRAS KAIMAS. Šis teatras LAPKRIČIO 17 d., šeštadienį, duos programą Toronto lietuviams, o sekmadienį, LAPKRIČIO 18 d., 3 val. p. p. Jaunimo Centre hamiltoniečiams ir apylinkių lietuviams. "Antras Kaimas" atsirado Chicagoje 1963 metais. Tai tautos antanaičio dėka, kuris režisuoja, sukuria didelę dalį medžiagos, kartais vaidina ir save vadina "prievalizdu". Visai neseniai teatras atšventė savo 20- ties metų veiklos sukaktį.

"Antro Kaimo" programa susideda iš humoristinių

ar satyrinių gabaliukų, kurių mintys liečia lietuviškojo gyvenimo aktualijas ir taip pat paliečia gimtojo krašto problemas. Jie atvyksta antrą kartą į Kanadą ir tam atvykimui ruošia labai įdomią ir linksną programą: meilės istorijos, skyrybos, po skyrybų, tėvai ir vaikai, mamų vaikų vakarai, tarybinės kronikos, tarybinė pramonė, pensija ir visa eilė įdomių gabaliukų iš mūsų kasdieninio gyvenimo.

"Antras Kaimas" Chicagoje prie savo kasmetinių programų, kurios yra paruošiamos bent 6-7 kartus per metus, pasirodo ir įvairių organizacijų parengimuose. Taip pat "Antras Kaimas" gastroliauja įvairiose lietuviškose kolonijose: Cleveland'e, Detrote, Bostone, Los Angeles, Omahoje, Philadelphijoje, New Yorke ir kitur. Į Hamiltoną atvyksta pirmą kartą. Todėl hamiltoniečiai ir apylinkių lietuviai turės labai gerą progą pasigrožėti, pasižiūrėti ir praleisti sekmadienio popietę su "Antro Kaimo" aktoriais.

Ši teatro atvykimą globoja Hamiltono Šalpos Fondas, kurio tikslas sukelti lėšų šalpos reikalam, o ypač šiais metais Šalpos Fondas skirs didesnę dėmesį Vasario 16-tosios Gimnazijos rėmimui. Tad Šalpos Fondas kviečia visus atsilankyti į "Antro Kaimo" programą LAPKRIČIO 18 d., 3 val. p. p. Jaunimo Centran.

● HAMILTONO ŠALPOS FONDAS, kaip kasmet, vykdo šalpai rinkliavą — vajų. Komitetai su talkininkų būriu lanko tautiečius šiuo tikslu, prašydami aukos. Taip pat aukos priimanos sek-

madieniais po pamaldų Jaunimo Centre.

Paskirkite auką ir šalpai. Ypač šiais metais Komitetas yra numatęs skirti didesnę dėmesį vienintelei lietuviškai gimnazijai išeivijoje — Vasario 16-tosios Gimnazijos rėmimui!

J. P.

CLEVELAND

IŠKILIOS LIETUVIŠKOS VESTUVĖS

Š. m. spalio 20 d. Clevelando Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje bus montreališkis Tėvas Zaremba palaimino moterystės sakramentą priimančius du daktarus: Oną Klorytę ir Joną Daugirdą.

Dr. Jonas Daugirdas yra praleidęs keletą metų ir Montrealyje. Būdamas užimtas savose pareigose, vistiek rado laiko įsijungti aktyviai į Auštos Vartų parapijos chorą.

Jaunoji ir 6 pamergės dėvėjo tautinius drabužius. Pabroliai — tamsius kostiumus ir tautinius kaklaraišius.

Vargonams ir trompetei grojant ("Trumpet Tune" — H. Purcel, trimitavo Ilona Kuprevičiūtė, vargonavo Jūra Blynaitė), po vieną iškilmingai atžygiavo pamergės, nešinos gražias gėlių prokštes. Savo tėvelio lydimu, atėjo jaunoji, pasipuošusi gražiu aukštaitės tautiniu rūbu, prie karūnos, užnugarėje prijungtu nuometu.

Atvedęs savo dukrą, tėvas perdavė kun. Zarembai, o šis jauniui. Abu jaunieji atsi-klaupė prieš altorių, ant paruošto klapto.

Mišių skaitymus iš Šv. Rašto pasirinko patys jaunieji. Prasmingą pamokslą

pasakė kun. Zaremba, išskel-damas moterystės sakra-mento svarbą ir iš jos iš-plaukiančias pareigas abiem pusėm.

Po pamokslų "Nerijos" Mergaičių Choras iš 11 dainininkių atgiedojo "Veni Creator Spiritus" — Fr. X. Witt. (Šios giesmės melodija man priminė mūsų komp. St. Navicko sukurtą giesmę, labai panašios melodijos).

Mišių eigoje "Nerija" dar pagiedojo šias giesmes: "O, Dieve, palaimink" — E. Kazėno, "Ave Verum" — W. A. Mozart o, "Palaimink mūsų meilę" — muz. A. Kliorienės, žodž. A. Staniškienės. Atrodė, kad ši giesmė buvo specialiai sukurta šiai progai.

Pasibaigus jungtvių apeigom, abu jaunieji nuėjo prie šoninio Marijos altoriaus pasimelsti. Mergaitės su kanklių palyda (Mirga Bankaitytė) sugiedojo įspūdingai "Marijos varpelis" — muz. Pr. Ambrazo. Giedojimas įsijungdavo ir kaikiurios pamergės. Išlydint iš bažnyčios, vargonai ir trompetė sugrojo "March in Bb" — O. Verne.

Jaunieji ir svita neišėjo iš bažnyčios, bet sustojo joje ir svečiai turėjo progos ten pat pasveikinti jaunuosius, jų palydą ir tėvus. Tai buvo vienintelis toks pasisveikinimas.

Pabrolių tarpe buvo montreališkis dr. A. Pavilaniš ir buvęs montreališkis dr. L. Bendikas.

I savo vaikų sutuoktuves abeji tėvai kvietė svečius šiais žodžiais: "Kviečiame iš visos širdies žalias rūtos pagerbti, aukso žiedų pagodoti, šokimėlio pašokti, dainų dainučių padainuoti. Pra-

D.L.K. ALGIRDO SAULIŲ KUOPA HAMILTONE

š. m. LAPKRIČIO mėn. 24 d. rengia

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTES MINĖJIMA

JAUNIMO CENTRO SALĖJE
48 Dundurn St. North

PROGRAMA:

- Trumpa oficialioji dalis
- Koncertas, kurį atliks Toronto Vyrų Choras, vadovaujamas muz. V. VERIKAIČIO, akomp. muz. Jonui GOVEDUI, programos pranešėja Liuda STUNGEVIČIENĖ.
- Šokiai, grojant J. VAIČIAUS orkestrui.

Įvairių gėrimų baras, Šiltas maistas, Vertingų laimikių loterija ir kitos staigmenos.

PRADŽIA: 7 val. v. punktualiai.

ĮJĖJIMAS: \$5.00 ir Studentams: \$4.00

SEKMADIENI 10:30 val. r. — Iškilmingos pamaldos Aušros Vartų šventovėje už žuvusius karius, šaulius ir partizanus. Pamaldose visos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis.

VISUS HAMILTONO IR APYLINKĖS LIETUVIUS KVIEČIAME ŠIOJE ŠVENTĖJE SKAITLINGAI DALYVAUTI KUOPOS VALDYBA

A.A. PRANUI PAUKŠTAIČIUI

mirus,

žmonai ALDONAI, sūnui VAIDOTUI su ŠEIMA
nuoširdžią užuojautą reiškia —

ELZBIETA KARDELIENE

Mielam pusbroliui

A. A. PRANUI PAUKŠTAIČIUI

mirus,

jo žmonai ALDONAI, sūnui VAIDOTUI, pusėserei
Leosei KRIŠČIOKAITIENEI, jų ŠEIMOMS bei ANŪKAMS

reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

STASĖ ir VYTAUTAS ČESNAVIČIUS
SU ŠEIMA, Richmond Hill, N.Y.

montreal

MONTREALIO "GINTARO" VADOVAI. Iš kairės: Ina Lukoševičiūtė (dabar jau viena iš Toronto "Gintaro" šokių mokytojų), Milda Ruffo — dainų, Silvija Akstinaitė — Straškevičienė — "Gintaro" vadovė; Rimas Piečaitis — orkestro ir Kristina Kličiūtė — tautinių šokių.

GINTARAS švenčia savo penkiolikąją sukaktį LAPKRIČIO 17 d. Aušros Vartų parapijos salėje.

XV-TAJA VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖ PREMIJA. Įkurtą Lietuvių Akademino Sambūrio Montrealyje šiemet laimėjo Kazys BRADŪNAS už knygą PRIERAŠAI.

Svarstyti buvo atsistieję veikalai, kurių iš viso gauta 10.

DĖMESIO SKAUTĖMS!

Vyr. skaučių SUEIGA įvyks LAPKRIČIO 23 d., penktadienį, 7 val. vakare AV PARAPIJOS salėje.

Labai KVIEČIAME VISAS jaunas ir vyresnes VYRSKAUTES dalyvauti!

šom prie alučio patos, prie baltų pyragėlių.

Saulutė kelių nušvies, kalnas kalneliui lenksis. Tad važiuokite į Cleveland'o miestą, į Šv. Jurgio parapijos bažnyčią, mėnesį spalio, dienoj dvidešimtoj, valandą antrą.

Šitokiam gražiam kvietimui nebuvo galima atsispirti, tai ir prigužėjo svetelių iš toli ir iš arti. Be to, tai irgi rodo jaunųjų populiariumą.

Puošnioje Uršuliečių Kolegijos salėje vyko vestuvinės vaisės. Kalbos, šokiai ir

● M. PETRAUSKIS paaukojo Prano PAUKŠTAIČIO atminimui ir Petro ČIPKAUS 3 m. mirties sukakties progą po \$10. — Tautos Fondui.

● LADYGIENĖ Cecilija rūpinasi Šv. Kazimiero Parapijos svetainėje įsikūrusiu lietuviškos spaudos ir plokštelių kiosku ir yra jo vedėja.

● ANIOLAUSKIENĖ Klara išvyko 3 mėn. atostogoms į V. Vokietiją. Lankosi ir Italijoje, apsisistojo Romoje.

dainos. Jaunoji išbavo iki pabaigos su tautiniu rūbu, taipogi ir jos pamergės. (Ne buvo šių dienų madingų ekstravagancijų iš jaunosios prėsės). Gražu ir iškilu, ir šiais laikais retenybė, kada yra prisilaikoma grynai lietuviškų papročių.

Iš Montrelio į šią šventę buvo nuskridę dr. A. Pavilaniš, Danutė Beniušytė ir A. Keblys.

Jaunieji pasirinko savo povestuvei kelionei Havajų salas. Grįžę, apsigyvens Chicagoje. A. K e b l y s

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUO \$500.— IKI \$1000.— PIRKdami GARANTUOTAI NAUJUS KALINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Verdun, Que.
Tel.: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

PATIKSLINIMAS:

"NL" nr. 42-43 pirmojo puslapio antgalvėje vietoje spalio 25 d., buvo užrašyta rugsėjo 25 d. Kiti puslapiai sužymėti teisingai.

• L. K. M. Draugijos Metinė šventė įvyks AV parapijoje, GRUODŽIO 9 d. sekmadienį. 11 val. pamaldos šventovėje. Po pamaldų salėje trumpa meninė programa, moterų darbų paroda ir pietūs.

Anksčiau skelbtas "Harmonijos" kvinteto koncertas atšauktas.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS KARIUOMENES

66m. ATSTEIGIMO

PAMINĖJIMAS

1984 m. LAPKRIČIO 25 d. SEKMADIENI,

Aušros Vartų parapijoje

PROGRAMOJE:

- 11 val. IŠKILMINGOS PAMALDOS
- 12 val. Minėjimo Aktas, V. PIEČAITIS
- Montrealio Vyrų Choras
- Užkandžiai – Kavutė

AUKA: \$5.00

RENGIA ir KVIEČIA:

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, P.Q. TEL: 766-5827

MOKA UŽ:
CERTIFIKATUS: MIN. \$ 1,000.00
1 METŲ 11.75 %
TERMINUOTI INDELIŲ
1 METŲ 11.25 %
180-364 D. 10.75 %
120-179 D. 10.25 %
30-119 D. 9.75 %
TRUMPALAIKIS INDELIUS
UŽ \$ 20,000 IR DAUGIAU
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS:
SPECIALIOS 8.25 %
SU DRAUDIMU 8 %
ČEKIŲ SĄSKAITOS 5 %

DUODA PASKOLAS:
NEKILNOJAMO TURTO IR ASMENINĖS PASKOLOS
MIRTIES ATVEJU DRAUDŽIAMOS IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve Pirm. Antr. Treč. 9:00 - 3:00
Ketvirtadieniais 12:00 - 8:00
Penktadieniais 10:00 - 6:00
Sekmadieniais nuo SPALIO 15 d. iki GEGUŽĖS 15 d.
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10:30 - 12:30

Maurice Kaplan
Kailių Siuvejas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas natūralių paltų
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdėliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

MEMBER

FOTO M.L.S. SYSTEM

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482 - 0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

Montrealio Jaunimo Ansamblio

GINTARAS

NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA ATSLANKYTI!

15 METŲ SUKAKTUVINĖ

KONCERTA - BALIŲ

LAPKRIČIO 17 d. 19.00 val.

AUŠROS VARTŲ SALĖJE

PROGRAMOJE:

- Įdomi programa ir skaidrių montažas
- Vaišės ir Bufetas
- Loterija, Orkestras,
- Šokiai, Linksmybės

ĮĖJIMAS:

\$ 10.00 suaugusiems
\$ 6.00 studentams

TĖVŲ KOMITETAS

IŠNUOMOJAMAS

butas 2½ kambarių La Salle, antrame aukšte, apšildomas, autobusas sustoja prie durų. Skambinti: Tel: 363-7095 arba 363-8277

PARDUODAMAS MEDUS!

Pure natural honey now for sale from the BEEKEEPER, close to Montreal. Price \$ 1.- per pound. INFORMATION: Tel. 627-1328.

PRIMENAME MIELIEMS PRENUMERATORIAMS, KAD PASITIKRINTŲ AR SUSIMOKĖJĘ PRENUMERATĄ UŽ ŠIUOS METUS - "NL"

DR. J. MALISKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235

Namų: 761-4675

Philip A. Sulginski
D.D.S.

Dental Surgeon Chirurgien-Dentiste
8606 rue CENTRALE, suite 209
VILLE LASALLE, QUEBEC H8P 1N5

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON

VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.

TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.

H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.I.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.

H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;

Residence: 366-6245

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220

Montreal, P.Q. H3B 2G2

Tel: (514) 871-1430

APSIMOKA

APSIDRAUSTI NAUJĄ AUTOMOBILĮ NAUJO
ATPIRKIMO VERTE.

**KAINUOJA TIK APIE \$25.00
I METUS DAUGIAU.**

O KIEK JŪS GALITE NUSTOTI, KAD IR
PO 6 MĖNESIŲ AR 1 METŲ,
ANT AUTOMOBILIO VERTĖS?

(Dažnai sakoma, kad tik pro garažo duris
išvažiuos, vertė nebe ta).

ŠIUO METU DAR TIK VIENA DRAUDIMO BENDROVĖ
TURI TOKĮ PASIŪLYMĄ IR JAI ATSTOVAUJA:

Adamonis Insurance Agency Inc.

Tel. 722-3545

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

**TONY
PHOTO
STUDIO**

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL, P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496